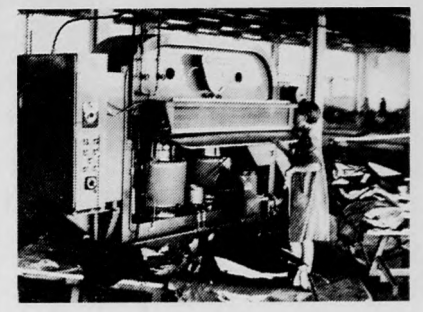

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XXVIII. ÉVFOLYAM
191. SZÁM
ÁRA: 1,20 FORINT
1971. VIII. 14., SZOMBAT

Műszaki fejlesztés a börgyárban

(3. oldal)

PULTON, POLCÓN, RAKTÁRBAN
(3. oldal)

Jogi tanácsok
(4. oldal)

Megjelent a Pártélet és a Nemzetközi Szemle augusztusi száma
(4. oldal)

RÁCZ EDIT KIÁLLÍTÁSA
(5. oldal)

SPORT
(7. oldal)

TUDOMÁNY, TECHNIKA
Rádió- és tv-műsor
(9., 12. oldal)

Megnyílt a debreceni termékbemutató-kiállítás

BARTHA JÁNOS MEGNYITJA A KIÁLLÍTÁST

A DEBRECENI RUHAGYÁR TERMÉKEI

Pénteken délelőtt ünnepélyesen megnyílt a debreceni termékbemutató-kiállítás. Az ünnepélyes megnyitáson többek között megjelentek Sikula György és C. Nagy Gábor, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának titkárai, dr. Szilágyi Gábor, az MSZMP Debrecen városi Bizottságának első titkára, Basa Imre, a városi pártbizottság titkára, Bartha János, a megyei tanács elnökhelyettese, Csollák Gábor, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának főosztályvezető-helyettese, Gál Ödön, a MTESZ központi titkára.

A MTESZ által rendezett bemutató házigazdái nevében dr. Martonosi István üdvözölte a megjelenteket, majd Bartha János mondott megnyitó beszédet.

A tavalyi jubileumi kiállítás — mondotta többek között — sikeres volt. Ez bátorította a rendezőket, hogy ebben az évben is alkalmat adjanak a termelő üzemek és a fogyasztók közvetlen találkozására. A bemutatón látható termékek nagy része a kereskedelmi hálózatban is megtalálható, de átfogó képet a választékról csak egy termékbemutatóon kaphatunk. Célunk az, hogy a megye lakosságának, de a más tájakról jövőeknek is bemutassuk, mit tudunk nyújtani a jobb ellátáshoz. Büszkék vagyunk arra, hogy a felzárkózás előtt számottevő iparral nem rendelkező megyénkben most milyen széles skálán tudunk a népgazdaság árualapjához hozzájárulni.

Nagy előrelépés ez a kiállítás nagyságban, színvonalban az el-

múlt évi rendezvényhez képest. A résztvevők is nagyobb igényességgel alakították ki saját kiállításukat. A csaknem félszáz kiállító között megtaláljuk a népgazdaság különböző szektorába tartozó üzemeket, kisipari szövetkezeteket és egyéni kiállítókat is.

Reméljük, hogy ez a termékbemutató az előző évihez hasonlóan sikeres lesz. A látogatók megállapításai, a kiállítók egymás közötti versenye további hajtóerőt ad a választék növelésére, a termékek minőségi finomítására. Ezek eredménye a megye lakosságának jobb ellátásában mérhető majd le — mondta befejezésül Bartha János.

A vendégek az ünnepi beszéd után megtekintették a kiállítást. A kiállítás területe lényegében a Református Gimnázium két, egymással derékszöget bezáró folyosója és az abból nyíló tantermek. Érdekes volt látni, ahogy versenyztek egymással a gyakorlott kiállítók és azok, akiknél még gyerekcipőben jár az ilyen jellegű áru-propaganda. Minden kiállító úgy igyekezett, hogy termékei legjavát mutassa be a lehető legjobb tárlásban. Figyelemre méltó a Hajdú-sági Iparművek kiállítási anyagánál, hogy állandóan információval is szolgálnak a látogatóknak, és gyakorlati mosásbemutatót is tartanak. Ma már egyre inkább nélkülözhetetlen a fogyasztókkal kialakított ilyen jellegű kapcsolatait.

A kiállítás az ünnepélyes megnyitó után augusztus 22-ig tart nyitva, s naponta 9-től 19 óráig áll a látogatók rendelkezésére.

Virág a természetben, a festészetben, a zenében

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ BUDAPESTEN

Pénteken délelőtt fél 11 órakor Budapesten, a Magyar Sajtó Házában sajtótájékoztató volt az augusztus 20-án Debrecenben megrendezésre kerülő VI. országos virágkarneválról. Dr. Tardi Tibor, a virágkarnevál szervező bizottságának vezetője ismertette a sajtó képviselőivel az immár nemzetközi rangú virágkarnevál programját és a hozzá kapcsolódó sokoldalú rendezvények sorát.

Az első rendezvény — amint arról már hírt adtunk — már fogadja látogatóit: a debreceni Kossuth utca 1. szám alatt az országos kaktuszkiállítás tekinthetik meg az érdeklődők augusztus 16-ig.

Augusztus 15-én, vasárnap újabb eseményekre kerül sor. Canna Generalis címmel a Debreceni Agrártudományi Egyetem pallagi kísérleti telepén megnyitják az érdeklődők előtt az ott nevelt és nemesített kannakülönlegességek bemutatóját. Ez a szabadtéri bemutató augusztus 30-ig lesz nyitva.

Vasárnap délelőtt 11 órakor nyitják meg a Déri Múzeumban „A virág a képzőművészetben” című kiállítást, amelyen Hajdú-Bihar és

Szabolcs-Szatmár megyei képzőművészek alkotásait mutatják be. A kiállítást az érdeklődők — hétfő kivételével — augusztus 22-ig naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig tekinthetik meg. A képzőművészeti kiállítás megnyitása előtt 10 órától a Déri tér parkjában az úttörőzenekar ad térzenét.

A virágkedvelők vetélkedőjére — a hivatásos és nem hivatásos kategóriában több mint húszan (vállalatok, intézmények, lakosok) jelentkeztek. Az általuk nevelt virágokat, a helyszínen készített virágcsokrokat és -tálakat vasárnap reggel 9 órától délután 6 óráig a debreceni városi tanácsháza udvarán tekinthetik meg az érdeklődők.

Hétfőn, augusztus 16-án Virágének címmel hangversenyt rendez este 8 órai kezdettel a városi tanácsháza udvarán a Debrecen városi Tanács V. B. művelődésügyi osztálya és a fesztivál rendező bizottsága. A műsorban fellépnek: Ágay Karola, a Magyar Állami Opera magánénekes, Szendrey Karper László gitárművész, Béres Ilona, a Vígsház művésze és Cserhalmi Anna, a Nemzeti Színház művésze.

11-12000 autóbussz évente

NEMZETKÖZI KOOPERÁCIÓ A JÁRMŰJAVÍTÓBAN

Az autóbussz-alkatrészek korszerű gyártásának megteremtésével lezárult a járműprogram első szakasza. Eddig 12 milliárd forintot költött népgazdaságunk az autóbusszgyártás fejlesztésére, s az újabb szakaszban — a jelenlegi ötéves tervidőszakban — további 3,6 milliárdot fordít bővítésre, korszerűsítésre. Ezzel 1975-től évente 11-12000 autóbussz gyárthatnak hazánkban. Milliárdos beruházásokkal érnek fel azok a kooperációk is, amelyek alapján az érdekelt országok egész sor olyan részegységet szállítanak kölcsönösen egymásnak, amelyre szükség van a másik félnek. A KGM-ben felmérték a szocialista országokkal a kooperációs tapasztalatokat és az együttműködés további menetét. Magyarországi tizféle alkatrészt exportál a vele kooperáló országoknak, s körülbelül ugyanennyit kap cserébe. Az elmúlt öt évben a külföldi kooperá-

ciós partnereknek 81 millió rubel értékű járműalkatrészt szállítottunk, a negyedik ötéves tervben pedig ez az érték 320 millió rubel lesz. Ugyanakkor a még viszonylag kisebb import ennél gyorsabban növekszik, s ezzel a nemzetközi kooperáció 1975-ig csaknem ötszöröse emelkedik.

A leghatékonyabb a Szovjetunióval kötött megállapodás, amelynek alapján autóbussz hátsó futóműből a hazai igényeknek több mint háromszorosát gyárthatjuk. Annak ellenére, hogy a magyar iparnak öt év alatt csak 60 000-re van szüksége, a Győrben létesített új hajtóműgyár 1975-ig mintegy 200 000-et állít elő, a többletet a szocialista országokba, mindenekelőtt a Szovjetunióba szállítják. A Szovjetunióban készül viszont a magyar autóbusszok mellőssó tengelye, a szervokormányhoz szükséges hidraulikus szivattyú és a lengéscsillapító.

INTERMETALL-tanácskozás a kölcsönös áruszállításokról

Pénteken Budapesten megkezdődött az INTERMETALL értekezlete, amelyen a vaskohászati termékek kölcsönös szállításáról tárgyalnak. A tanácskozáson részt vesznek az INTERMETALL vaskohászati együttműködési szervezetbe tartozó országok — Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, az NDK és a Szovjetunió —

delegációi, valamint a román METALLIMPEX Külkereskedelmi Vállalat és a jugoszláv Vaskohászati Egyesülés képviselői. Az egyhetes eszmecsere után áttekintik a vaskohászati termékek kölcsönös szállításának 1971. első félévi eredményeit, és egyeztetik a harmadik negyedévi termékcserét. (MTI)

Jordánia súlyosan elszigetelődött

Összecsapás a szíriai-jordániai határon

A damaszkuszi rádió csütörtök esti adásában így indokolta meg a szíriai-jordániai diplomáciai kapcsolatok megszakítását: „Jordánia következetesen szembenézést, amely a közös ellen-séggel szembeni erőösszefogásra irányul és a provokációk sorát hajtja végre. Szíria ezért csütörtökön este elhatározta, hogy megszakítja diplomáciai kapcsolatait Jordániával és lezárja légitérét a jordán repülőgépek előtt”.

A hírügynökségek terjedelmes jelentésekben foglalkoznak a közel-keleti válság legújabb fejleményeivel.

Valamennyien úgy értékelik, hogy Jordánia igen súlyos elszigeteltségbe került a Szíriával való kapcsolatok megszakítása miatt. Az AFP szerint a hasemita királyság súlyos gazdasági helyzetbe jutott a szíriai határ lezárásával, hiszen megszakadtak a földközi-tengeri kikötők-höz vezető összekötő utak.

A jelek szerint a jordán-szíriai kapcsolatokban beállt töréssel zsákutcába jutottak azok a közös egyiptomi szaúd-arábiai kezdeményezések is, amelyek a jordániai-palesztinai konfliktus újabb, kompromisszumos rendezésére irányultak. Omar El-Szakkaf szaúd-arábiai külügyminiszter és Hasszán Szabri El-Kholi, Szadat elnök személyes megbízottja jelenleg Ammanban tartózkodik, ahol csütörtökön Vaszfi Tell miniszterelnökkel folytatott megbeszélést. Mint ismeretes, a két politikus Fejszal szaúd-arábiai uralkodó és Szadat elnök nevében hat pontból álló újabb békejavaslatot nyújtott át a jordániai kormánynak az Amman és a palesztinai ellenállók közötti békés együttélés helyreállításáért. Megfigyelők a két arab politikus küldetésére most még nagyobb figyelemmel tekintenek, hiszen El-Szakkaf és El-Kholi Ammanból Damaszkuszba utaztak.

Az AFP francia hírügynökség rámutat, hogy a csütörtök esti jor-

dán-szíriai fegyveres összecsapás rendkívül heves volt, a szíriai hadsereg első ízben vágott vissza ilyen hevesen.

Egy hivatalos jordániai szöveg péntek reggel kijelentette: „Meglépett bennünket a szíriai kormány döntése, annál is inkább, mivel arra azután került sor, hogy fegyveres erőink képviselőit megbíztuk, lépjenek érintkezésbe a szomszédos szíriai hadsereg felelős képviselőivel, a sajnálatos összecsapásaink körülményeinek tisztázására”. (AFP, Reuter, AP, UPI)

DAMASZKUSZ

„A jordániai kormányra hárul minden felelősség az országunk ellen elkövetett szegyetlen cselekedetek miatt. Ezért az egész arab világ előtt és a jordániai nép előtt is felelnie kell” — állapítja meg a szíriai Al Baath párti vezércikke.

A cikk szerzője a továbbiakban megállapítja, a jordániai kormány arra törekszik, hogy vakvágyára terelje Szíriát, hogy ne tudja kivenni részét az alapvető harcából, az arab nemzetek közös ügyének támogatásából. Az Al Baath azt a meggyőződését fejezi ki, hogy a „jordániai arab nép, valamint az egész arab világ elítéli ezeket a cselekedeteket”. A lap végül megállapítja: „... a szíriai arab nép képes rá, hogy bármely pillanatban döntő csapást mérjen ellenségeire és azok támogatóira”. (AFP)

periratok anyaga tízezer oldalt tesz ki. Elsőként az összeesküvés szellemi vezetésével vádolt Ali Szabri ügyét tárgyalják.

Egyiptomi diplomáciai kampány

Két napon belül megkezdődik az új egyiptomi diplomáciai kampány, amelynek tervét a közel-keleti helyzet legfrissebb fejleményei nyomán, Sisco amerikai külügyi államtitkár sikertelen izraeli látogatására reagálva dolgozták ki az EAK külügyminisztériumában. A kampány során az EAK képviselői több afrikai és nyugat-európai országot keresnek fel. Tekintettel arra, hogy Douglas-Home brit külügyminiszter szeptemberben Kairóba látogat, London kimarad a diplomáciai kampány útitervéből.

Dr. Eszmat Abdel-Megid miniszterelnökségi államminiszter két nap múlva Mauritánia elnökéhez víz üzenetet Szadat elnöktől, majd ezt követően a Kongói Demokratikus Köztársaság elnökéhez adja át az egyiptomi államfő üzenetét. Mint ismeretes, augusztus 23-án ülnek össze Kinshasában a közel-keleti rendezés előmozdításával megbízott tíz afrikai állam — Mauritánia, Szenegál, Kamerun, Etiópia, Kongói Demokratikus Köztársaság, Elefántcsontpart, Libéria, Kenya, Nigéria és Tanzánia — államfői, illetve azok képviselői. Hafez Iszmail külügyi államminiszter augusztus utolsó hetében indul el nyugat-európai körútra, amelynek során Franciaországban, Svédországban, Norvégiában, Dániában és Finnországban tárgyal a közel-keleti helyzet fejleményeiről. (MTI)

Szadat-Nixon levélváltásáról

KAIRÓ

Szadat egyiptomi elnök Nixon amerikai elnökhöz intézett egyik üzenetében megígérte, hogy Egyiptom teljes mértékben betartja a csatorna mentén a tűzszünetet augusztus 15-ig — írja Heikal, az Al Ahrám főszerkesztője szokásos pénteki vezércikkében.

Kairói megfigyelők szerint erre az ígéretre egy amerikai kérdés nyomán került sor. Szadat ezzel is időt kívánt hagyni az Egyesült Államoknak ahhoz, hogy a Szezi-csatorna újra megnyitására vonatkozó tervéről folytatott tárgyalásait ki-juttassa a zsákutcából.

Szadatnak küldött levelében — írja Heikal — Nixon elismerte, az Egyesült Államok számára elérkezett a pillanat, hogy ne csupán másodlagos szerepet játsszon a közel-keleti válság megoldásában, hanem konkrét lépéseket is tegyen. Heikal szerint Nixon azt is közölte Szadattal, hogy kész gyakorlati intézkedéseket javasolni a Biztonsági Tanács 1967. november 22-i határozatának végrehajtására. Szadat ekkor válaszolta azt Nixonnak, hogy az amerikai tervezett kezdeményezés elősegítése érdekében augusztus 15-ig hallgatólagosan betartja a tűzszünetet.

Az egyiptomi elnök ugyanakkor közölte az amerikai féllel, hogy az izraeli csapatok teljes kivonását követeli a megszállt arab területekről, és nem elégszik meg azzal, hogy csupán átmeneti megoldást találjanak a Szezi-csatorna megnyitásával összefüggésben. Heikal szerint az egyiptomi államfő közölte az amerikaiakkal, komolyan gondolja azt a kijelentését, hogy az 1971-es esztendő „döntő év lesz a háború és béke szempontjából”.

Heikal véleménye szerint a Szadat-Nixon üzenetváltásakor az egyiptomi elnök a következő megfontolásokra alapozta döntését:

— Az EAK júliusban és augusztus elején újjászervezi az Arab Szocialista Uniót;

— ez az esztendő döntő lesz abból a szempontból, hogy Egyiptom tovább nem tűri el a „sem béke, sem háború” állapotát a Közel-Keleten;

— szeptember 1-ével létrehozzák az Arab Köztársaságok (Egyiptom, Szíria és Líbia) Szövetségét;

— az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlése szeptemberben összeül és minden bizonnyal napirendre kerül a közel-keleti helyzet is, a nemzetközi béke és biztonság fenntartásával összefüggő problémák sorában. (AFP, UPI, MENA, MTI)

MAGYAR MŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS MOSZKVÁBAN. A moszkvai Puskin Szépművészeti Múzeumban megnyílt A magyar művészet ezer éve-nek kincsei című kiállítás. Kép a megnyitó ünnepségről. (Telefotó — TASZSZ—MTI—KS)

Újabb négy millió fegyverekre — éheznek a gyermekek

WASHINGTON

Az amerikai külügyminisztérium szövegje csütörtökön közölte, hogy az Egyesült Államok még mintegy négy millió dollár értékű hadfelszerelést és tartalék alkatrészt szállít Pakisztánnak olyan exportengedélyek alapján, amelyeket még a márciusban elrendelt fegyverszállítási embargó előtt adtak ki. Hozzátette, hogy leállították hét kelet-pakisztáni fejlesztési terv munkálatait, amelyek 15 millió dolláros amerikai segíellyel folytak.

CALCUTTA

Naponta gyermekek száza halnak meg megfelelő táplálkozás híján a kelet-pakisztáni menekült táborokban, ahol az ellátás gyengébb,

mint Biafrában volt — mondotta a Reuter calcuttai tudósítójának Julien Francis, az OXFAM nevű segélyszervezet helyi képviselője.

Az éhínség pontos méreteit nem lehet megállapítani, de az orvosoktól kapott jelentések alapján kétségtelen, hogy az éhezés miatt elpusztultak száma százakra tehető. A Pakisztánból újabban érkező családok is teljesen kimerült és legyengült állapotban kerülnek az indiai táborokba.

Francis kijelentette, hogy a gyermekek felerősítéséhez szükséges protein tulajdonképpen rendelkezésre áll, de a monszun esőzések következtében megáradtak a folyók, ezért a szállítás és szétosztás úgyszólván leküzdhetetlen akadályokba ütközik. (Reuter)

Ratifikálták

a szovjet-indiai szerződést

MOSZKVA (MTI)

A Szovjetunió Legfelső Tanácsának Elnöksége pénteken ratifikálta az augusztus 9-én Delhiben aláírt szovjet-indiai béke-, barátsági és együttműködési szerződést.

Az erről szóló törvényerejű rendeletet Nyikolaj Podgornij, a Leg-

felső Tanács Elnökségének elnöke írta alá.

DELHI

Hivatalosan közölték, hogy Venkata Giri indiai köztársasági elnök ratifikálta a Szovjetunió és India között Uj-Delhiben augusztus 9-én aláírt béke-, barátsági és együttműködési szerződést.

ÚRHAJÓS EMLÉKMŰ A HOLDON

Az Apollo-15 utasai emléktáblát hagytak a Holdon az űrkutatás során eddig hősi halált halt amerikai és szovjet űrhajósok tiszteletére. Az emléktábla azoknak az asztronautáknak és kozmonautáknak a nevét tünteti fel, akik az űrkutatás során veszítették életüket. Az emléktábla előtt a Hold porában egy elhunyt űrhajóst ábrázoló, mintegy 30 cm-es stilizált, alumínium figura fekszik.

(Telefotó — AP—MTI—KS)

Schütz hamarabb tér haza

NYUGAT-BERLIN (MTI)

Klaus Schütz kormányzó polgármester, aki szombaton eredetileg egy hétre akart az Egyesült Államokba utazni, már kedd délelőtt visszatér Nyugat-Berlinbe — közölte pénteken a nyugat-berlini szenátus (kormány) egy szövegje. Politikai megfigyelők úgy vélik, hogy Schütz a négyhatalmi megbeszélések miatt rövidíti meg amerikai utazását. A négy nagykövet — mint

ismeretes — hétfőn folytatja a nyugat-berlini problémával foglalkozó megbeszélések jelenlegi fordulóját.

Hétfőn este Schütz találkozik Rogers amerikai külügyminiszterrel Washingtonban, U Thant ENSZ-főtitkárral csütörtökre tervezett találkozásját lemondta.

Schütz amerikai utazásának hivatalos indoka az, hogy vasárnap díszdoktorrá avatják a Michigan egyetemen. (DPA)

SALT

HELSINKI (MTI)

A stratégiai fegyverrendszerek korlátozásáról folyó tárgyalások ötödik fordulójának 10. megbeszélésére került sor pénteken Helsinkiben az amerikai nagykövetség épületében. A pénteki ülés a másfél óráig tartó hivatalos tárgyalások után félórás nemhivatalos eszmecserevel ért véget. A megbeszélésekhez közelálló for-

rások szerint igen „aktív hét” áll a két SALT-tárgyalópartner mögött. Mint közölték, a rendszeres keddi és pénteki hivatalos konzultáción kívül a két delegáció technikai tanácsadói és hadászati szakértői között több nemhivatalos megbeszélésre került sor.

A következő plenáris ülésre a jövő hét keddjén ül össze a szovjet és az amerikai küldöttség. (Reuter, UPI, DPA, AFP)

Szadat telefonon érdeklődött

KAIRÓ—AMMAN

A kairói Al Ahrám közlése szerint Anvar Szadat elnök csütörtökön a késő esti órákban érintkezésbe lépett Hafez Asszad szíriai kormányfővel, hogy értesüléseket szerezzen a szíriai-jordániai kapcsolatokban bekövetkezett legújabb fejleményekről.

Jordániában is egyre több hivatalos reagálás hangzik el a szíriai-jordániai diplomáciai kapcsolatok megszakítását követően. A jordániai

hadsereg egyik szövegje cáfolta, hogy Husszein király csapatait veszteség érte volna, s azt állította, hogy a jordániai katonák öt ismeretlen felségjelzésű, Szíriából érkező harcocsit semmisítettek meg a határ mentén. A jordán katonai szöveg is kijelentette még: a jordániai kormány „megmondatlanok” tartja Szíria lépését, hogy megszakította diplomáciai kapcsolatait Ammanal. (Reuter, AFP, UPI, AP, MENA)

A szíriai küldöttség hazautazott Damaszkuszba

DAMASZKUSZ

Mahmud Al Ajubi szíriai miniszterelnök-helyettes és Abdel Halim Khaddam miniszterelnök-helyettes, külügyminiszter csütörtök este, egy napos khartoumi látogatásának befejeztével visszautazott Damaszkuszba.

Megérkezésükkor Ajubi újságíróknak kijelentette, hogy a Szovjetunióban és Szudánban tett látogatásuk „gyümölcsöző és sikeres

Tízezer oldal perirat a kairói perben

KAIRÓ (MTI)

Dr. Musztafa Abu Zeid főügyész bejelentette, hogy az összeesküvés perben folytatott vizsgálat során további személyek lelepleztek le, ezeket letartóztatták és eljárás indítanak ellenük. A vád képviselője neveket nem említett. Közölte, hogy

augusztus 21-ig szabadon bocsátják azokat, akik ellen nem találtak terhelő bizonyítékokat.

Az augusztus 25-re kitűzött tárgyalást a nyilvánosság előtt kezdik, majd később szükség szerint nyílt vagy zárt tárgyalást rendel el a háromtagú „forradalmi bíróság”. A

mentés ellen, akkor „nincs joguk beavatkozni” Pakisztán belügyeibe. (AP)

LONDON

W. T. Williams angol jogász és parlamenti képviselő a pénteki Timesnak írt levelében élesen bírálta a Mudsziur Rahman Sejk ellen indított pert, mint egy olyan eljárás folytatását, amelynek csáló voltáról maga is meggyőződött és amelyet a pakisztáni legfelső bíróság korábban már törvénytellennek minősített. Williams a levél végén kifejezte azt a reményét, hogy a brit kormány és az ENSZ módot talál a hatékony közbelépésre és megakadályozza hogy az ügyből esetleg háborús ok kerekedjék. (REUTER)

Pakisztáni okfejtés...

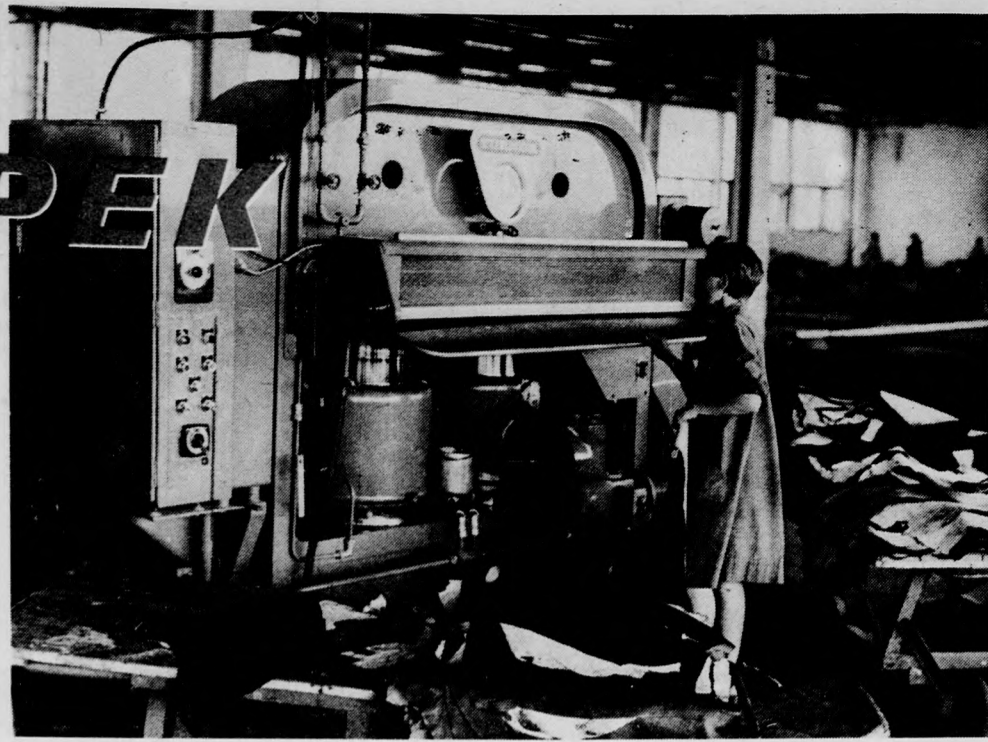
RAWALPINDI (MTI)

A kormány tulajdonában levő Pakistan Times a pakisztáni sajtóban elsőként kommentálja Mudsziur Rahman Sejk, a választásokon győztes, majd betiltott Avami Liga vezetőjének perét, amelyről eddig még hivatalos bejelentést sem tett a kormány. A nyilvános hivatalos helyről sugalmazott kommentár bírálja az Egyesült Államokat és az ENSZ-et, amiért aggodalmukat fejezték ki a kelet-pakisztáni politikai perének titkos tárgyalása miatt. A lap azt írja, hogy ha nem volt véleményük a közelmúltban egyes arab országokban lefolyt megtorlásokról, és most sem tesznek semmit az Észak-Írországban zajló vér-

ÚJ GÉPEK

évente
25-30 millió
forintért

Műszaki
fejlesztés
a Hajdúsági
Börgyárban

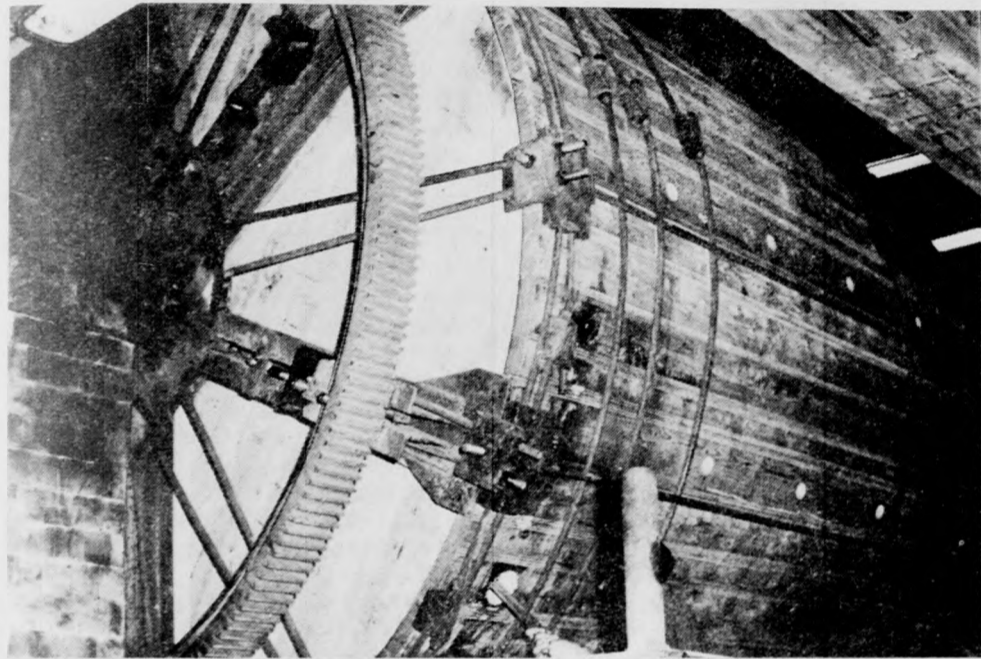
Egy új gép a sok közül: a hidraulikus bőrvasaló

Debrecen „bennszülött” lakosai jól ismerik a Vágóhid utcai börgyárát; az arra járók, ha másról nem, a szagáról ismerték fel, hogy ott bőrfeldolgozás folyik. Az üzem épületei sokáig változatlan képet mu-

líó forint értékű gépet szerelnek be az üzem szakemberei 1975-ig; ezáltal biztosítva lesz új termékek, a puhabőr zavartalan előállítására is. A termelékenység fokozása, a termelés gyorsítása érdekében fél-

Nagy vonalakban így néz ki a Hajdúsági Börgyár műszaki fejlesztési terve a IV. ötéves terv időszakában.

V. M.

A krómcsiszoló hordó...

tattak; az elmúlt években azonban több jel mutatkozott a gyár külsejében is; e jelek tulajdonképpen csak csirái voltak az újnak, egy kialakuló új, korszerű üzemnek. Új, csupa üveg épületek nőttek ki gyorsan a régi épületek mellé; a gyár hátsó traktusában pedig hatalmas csarnok körvonalai bontakoztak ki. Szerencsére van terjeszkedési lehetőség az üzem mai területén, és ez meghatározza az elkövetkező évek terveit is. A régi fokozatosan lebontásra, pusztulásra ítélték, és helyébe kerülnek a korszerű üzem épületek, szociális létesítmények.

A IV. ötéves terv időszakában rohamos lesz a fejlődés a Budapesti Bőrpári Vállalat Hajdúsági Börgyárban. és öt év múlva aligha ismerünk rá majd a mai üzemre. A szükséges anyagi fedezetet a vállalat saját fejlesztési alapjából és állami kölcsönből biztosítja. A debreceni gyár évente — főleg építkezésekre — 10-12 millió forintot kap majd 1975-ig. Elképzelhető, hogy ilyen nagy összegből milyen átalakítást lehet produkálni ebben a közép-üzemben.

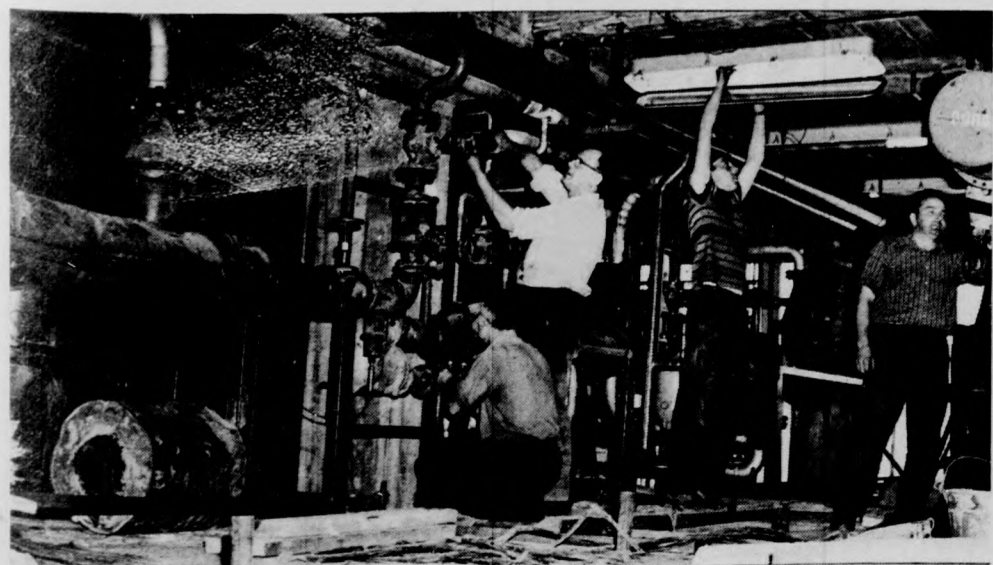
A gyárfejlesztés egyben alapja a műszaki fejlesztésnek is; tulajdonképpen a keretet, a lehetőséget biztosítja ahhoz, hogy a korszerűsödő üzemben nagyobb teljesítményű munkaeszközök végezzék a termelést, hatékonyabb termelési eljárásokat vezethessenek be, és tökéletesíthessék a technológiát is; mindezt még jobb minőségű, értékesebb gyártmányok előállítására céljából.

A debreceni börgyárban a tervek szerint évente mintegy 25-30 mil-

automatikus gépsorokat helyeznek üzembe. Sokat jelent az is, hogy a cserzőhordókat — melyeket eddig nehéz, lassú munkával, kézi erővel töltöttek meg cserzőfolyadékkal — rövid időn belül gépi töltőberendezéssel kapcsolják össze, és minimálisra csökken az emberi beavatkozás. Szorosan hozzátartozik a műszaki fejlesztéshez az anyagszállítás gépesítése is, hiszen sokkal hatékonyabbá válik a munka, ha nem kell várni a kézi szállításra (egyébként is állandó emberhiánnyal küszködnek az üzemek), s a termelőberendezéseket a gyors, a pontos gép szolgálja ki. A börgyárban öt év alatt majdnem minden üzemszobában megszűnik a kézi szállítás, kisebb-nagyobb darupályák, konvejpályák viszik, hordják az anyagokat; a nehéz szállítómunka emlékeit is száműzni kívánják a börgyáriak a termelésből.

De bármennyire gépesítik is a termelést a Hajdúsági Börgyárban, az irányításhoz, a berendezések szakszerű kezeléséhez emberek, képzett emberek kellene: szakmunkások, technikusok, mérnökök. Az üzem vezetői már most gondoskodnak ilyen szakemberekről, illetve a már meglévő megfelelő képzéséről. Több fiatal vegyésztechnikus, gépész és más szakember készül fel idejében a modern berendezések, gépsorok, üzemrészek kezelésére, irányítására. És hogy a műszaki fejlesztés az emberért van, annak élénk bizonyítéka a börgyárban: a megmunkáló gépeket többszörös elektromos reteszeléssel látják el, s ez szinte teljes egészében megszünteti a baleseti veszélyeket.

... és az a gépi berendezés, mely töltését automatikusan biztosítja — szerelés közben (Sárkány felv.)

Pulton, polcon, raktárakban

A mosószer, cipők, bútorok minőségéről

Lapunk tegnapi számában a KERMI vizsgálatáról írtunk, amely a forgalomban levő fogyasztási cikkek minőségének és a fogyasztói érdekvédelem helyzetének Hajdú-Bihar megyei tapasztalatait tartalmazza. Részletesebben az élelmiszeripari termékekkel kapcsolatos pozitív és negatív észrevételekkel foglalkoztunk, de mint jeleztük a KERMI-vizsgálat számos más termékre is kiterjedt, így a vegyipari, gumi- és műanyagipari, a textilipari, a bőr- és cipőipari, a gép- és fémpipari, valamint a bútorigipari termékek minőségének ellenőrzésére.

A háztartási vegyipari termékek közül a kereskedelemben kapható valamennyi poralakkú mosószer súlyát, csomagolását ellenőrizték, laboratóriumi vizsgálat mutatta ki, hogy milyen az enzim és perborát tartalmú áztató-, előmosó- és mosószer minősége. Általában pozitív eredményt hoztak a vizsgálatok. Bár a poralakkú mosószer — valószínűleg a szállítás miatt — szóródhat, ennek ellenére a súlyuk megfelelő volt. A boltokban általában friss gyártású cipőkrémeket találtak, egyetlen boltban volt több mint ezer lejárt szavatosságú Versey cipőkrém, amelyet a forgalomból azonnal kivontak.

Túl erős a Hypo

Számos probléma merült fel a műanyag csomagolású Hypókkal, az üveggel ellentétben. A megvizsgált karcagi gyártású Hypók hatóanyag-tartalma általában tíz százalékkal volt nagyobb az Egészségügyi Minisztérium által megengedettnél. Forgalombahozatalukat megtiltották. Ugyancsak megtiltották — hasonló okokból — további forgalmazását a Csongrád megyei MÉK szegedi Hypóüzeme és a püspökladányi Lenin Tsz által töltött Hypóknak.

Több kifogás merült fel a háztartási-vegyipari termékek csomagolásával kapcsolatban. Például 35 ezer darab Bútorfény azért nem került a raktárból elszállításra, mert a készítmények flakonjairól a címkék leestek, piszkosak voltak és a flakonok deformálódtak. A műanyag flakonokon rosszul tapadó címkék más termékekkel is problémákat okoztak. Kifogásolták a kartondobozos Vim zárasát is, amely gyakran beszakad. Ezért a gyártó vállalat figyelmét felhívták, hogy a hiányosságokat küszöböljék ki. A laboratóriumi vizsgálat során megfelelő minőségűnek találták az enzimes készítményeket, a Biopon, a Biomix, a Bio Tomi áztató és előmosó szereket, a Bio Luna és a Bio Automat mosószereket, az új műanyag csomagolásban megjelent Vimet, a Texor elnevezésű tartós keményítőt, a pipereszappanokat, az akkumulátorsavat, a desztillált vizet, a fékfolyadékot és a fékollajt.

Szépítgetés nélkül a szépítőszerekről

A megye területén lejárt szavatosságú idejű kozmetikai cikket — az eddig és más megyékben tapasztaltakkal ellentétben — csak elvétve és kis mennyiségben találtak.

Nem lesz hiány élelmiszerekből a kétnapos ünnepen

Felkészülés az alkotmány napi ellátására

Hajdú-Bihar megyében igen jó hagyomány már, hogy a nagyobb, főleg a kétnapos ünnepekre a kereskedelem alaposan felkészül, intézkedési tervet készít. Az augusztus 20-i kettős ünnep sem lesz ez alól kivétel.

A Hajdú-Bihar megyei Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat összes szállítópárterével megállapodást kötött már az ünnepi forgalom zavartalan biztosítására, ennek megfelelően például a FÜSZÉRT a szállításokat úgy ütemezi, hogy azok az ünnep előtti napokon, a kora délelőtti órákban történjenek, és külön inspekción szolgálatot tart az esetleges problémák azonnali rendezésére. Gondoskodik a vállalat arról is, hogy a szifonpatronigényeket csütörtök délig kielégítsék a boltokban. A Húsipari Vállalat két üzemből, 16-án és 18-án szállít igen nagy mennyiségű hentesárut; az Élelmiszer-kisker. azonban gondoskodik esetleges pótingények kielégítéséről is. Lesz friss tej és tejtermék is bőven; a Tejipari Vállalat gondoskodik elegendő mennyiségről és 21-én is szállít friss tejet a boltok-

ba. Pótszállításra külön kocsi állít be a vállalat. A Baromfifeldolgozó Vállalat a várható kereslet fölött szállít vágott baromfit és tojást. Sörből ugyan nem várható nagyobb mennyiség, mint amivel számolni lehet; az Élelmiszer-kisker. azonban gondoskodott ehelyett megfelelő mennyiségű üdítő italról, különösen különféle kólákról. A kenyérellátásban is zavartalanságot ígér a sütőipari vállalat.

Bár az eddigi ünnepeken nem volt különösebb fennakadás a bolti forgalomban; a kereskedelem vezetői, dolgozói mégis újra kéri a lakosság megértését és támogatását. A kettős ünnep előtt jó néhány nap áll a lakosság rendelkezésére, hogy az eltérhető árucikkeket beszeresse. A csúcsgalamban kellemetlen lenne, ha a friss élelmiszerek kiszolgálása zavart szenvedne amiótt, hogy többen akkor vásárolnának sőt, paprikát és más, sokáig tartható cikket. Az előrelátó beszerzés a vásárlónak is érdeke; mindenképpen gyorsabban jut hozzá a csak frissen vásárolható árukhoz, ha a tartható élelmiszereket már idejében beszerzte.

Kivételt képezett a Neofix dauer- víz és a Komol hamvaszóke hajfesték. Kiemelkedően jó minőségűeknek állapították meg a lengyel gyártmányú kozmetikai készítményeket, jónak a hazai rúzsokat, a zsíros, félszíros nappali krémeket és napozószerket.

A megye területéről laboratóriumi vizsgálat céljára 15 mintát vettek kimérve árusított kölnivizekből. Ötöt hígítottak találtak, amire az illetékesek figyelmét felhívták. Kifogás merült fel az NDK importból származó ZIT hajlakk minősége ellen, ugyanis zavaros, tejszerű volt. Emiatt 800 üveg hajlakkot visszaküldtek a budapesti VKV-nak.

Számos kifogás merült fel a festékipari termékek csomagolása miatt, így felhívták a nagykereskedelmi vállalatot, hogy a festékipari termékeket jobban ellenőrizze, és arra is fordítsanak figyelmet, hogy a használati utasítások a legfontosabb tudnivalókat tartalmazták.

Alacsonyabb osztályba léphet

A gumiipari termékek minőségét — a belső kerékpárgumik és az iráni sportcipők kivételével — megfelelőnek találták. A helyszíni és laboratóriumi vizsgálatok alapján technológiai hibák miatt 1561 kerékpárbelső forgalombahozatalát megtiltották, ötszáznak pedig csak másodosztályú áruként való eladását engedélyezték.

A textilipari termékek vizsgálatánál több szövetet alacsony szintartóságra miatt másodosztályúnak, illetve harmadosztályúnak soroltak. A vizsgált kötöttárut 17,6 százaléka nem felelt meg a jelzett minőségnek — például az olasz import Dralon maxi kardigánok, az NDK-ból importált női pulóverek és a Mosonmagyaróvári Kötöttárugyár gyermekpulóverjei. — Az alsó és felső ruházati konfekciós cikkek közül a megvizsgált termékek 22,1 százaléka nem felelt meg a minőségi követelményeknek. fényes, foltos vasalás, fakulás és különböző alapanyaghibák miatt.

A bőr- és cipőipari termékek vizsgálata során 309 pár különféle modellszámú és anyagösszetételű cipő került „merlegre”. Kétszáz pár minősége megfelelő volt, a megvizsgált és hibásnak minősített 109 pár cipő alapján 412 párat vontak ki a forgalomból.

Az olcsóbb cipőfélésekből a hiánycikkek köre szűkült, az ellátás jobb, mint az előző években.

Kielégítő a háztartási gépek minősége

Az általános gépipari termékek közül javult a háztartási kávéfőzők minősége, kielégítő a mosógépek, centrifugák, porszívók minősége. A háztartási darálók, őrők, elektromos üzemű gépek minőségénél azonban nem tapasztaltak javulást. A Braun típusú import kávéőrőlknél néhány boltban hiányzott a használati utasítás. Hajdúnánáson hét darab, több hónapja nyitott helyen tárolt olajkályhát találtak, amelyek megrozsdásodtak. Néhány hazai gyártású Lehel típusú hűtőszekrénynél egyedi hibaként kifo-

gásolták, hogy a polcok díszlecei nincsenek megfelelően illesztve, az ajtók pedig nem jól zárnak. A gyártó céget minderről értesítették, és a boltvezetők figyelmét is felhívták a hiányosságokra.

A hirdástechnikai cikkek körében probléma igen kevés akadt. Általában jó minőségűek, panasz ritkán van ellenük. A járművek ellenőrzése során gyártási eredetű hibát — a bukósíkat és a térdvédő kivételével — nem észleltek. A nagykereskedelmi vállalat telepelyén azonban hosszabb ideig szabadon tárolták a szovjet import kerékpárokat, így megrozsdásodtak, tehát csak javítás után és csökkent áron hozhatók forgalomba. Általában kisebb hibákat találtak, amelyek szállításkor, raktározásból erednek, s szakszerű javítással megszüntethetők.

A bútorok terén már elég rossz helyzetet tapasztaltak a vizsgálat résztvevői. A megvizsgált bútorok 51 százaléka minőségileg hibás volt. A legtöbb hiányosság a kárpitozott fekvőbútoroknál volt, de igen sok konyhabútor, lakószobát is silányan találtak. Igen jelentős károk fakadnak szállítási problémákból, például a Debrecenbe 1970 októberében szállított száz vagon áruból 21 vagonra vettek fel szállítási sérülésekről tanúskodó jegyzőkönyvet. De a püspökladányi példa sem szívet derítő, itt ugyanis az AFÉSZ-boltra érkezett tíz darab Cardo-169 típusú hálósobából 9 darab összetört.

Tanulságos akció

Mint látható, a KERMI az érdekelt szervek — a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. kereskedelmi osztálya, az osztály kereskedelmi felügyelője, a megyei Élelmiszerellenőrző és Vegyvizsgáló Intézet, a Magyar Szabványügyi Hivatal — bevonásával olyan alapos és széles körű vizsgálatot folytatott a megyében, amelyre 1965 óta nem volt példa. A vizsgálat sok eredménnyel járt. Ennek alapján országos és megyei szervek egyaránt tudják, hogy hol kell szorosabban és gyakoribban tenni az ellenőrzést, sokat tanulhattak az ellenőrzés során a boltok vezetői, dolgozói, valamint azok a cégek, amelyeket a KERMI értesített a felsorolt hiányosságokról. Mindez természetesen a vásárlók javára, a vásárlók érdekében történt. Remélhetőleg a megszívlelt panaszok, kifogások és intézkedések után kevesebbet bosszankodnak majd az üzletekben a vásárlók, és egyre jobb minőségű árut kínálnak majd számukra az üzletek. Hogy a hiányosságok nem számolhatók fel egy ilyen nagymértékű ellenőrzés nyomán sem teljesen, az természetes, de hogy csökkennek, az biztos. S a további csökkentés érdekében mindenkinek — aki jogosan teszi — kötelessége felhívni az illetékesek figyelmét az észlelt hiányosságokra. Csak így érhetjük el mielőbb, hogy ne bosszankodjunk vásárlásaink során, hanem örömmel térjünk haza a megvásárolt jó, kifogástalan minőségű árukkal és szívesen viseljük, használjuk azokat.

(— Vége —)

Juhász Judit

Megjelent a Pártélet és a Nemzetközi Szemle augusztusi száma

A pártélet augusztusi számának első cikkét Csizmadia Ernő írta Testvéri szövetség — magasabb eszmei és politikai színvonalon címmel. A cikk a munkás-paraszti szövetség fejlődésének és erősödésének tényeivel foglalkozik. Augusztus 20. tiszteletére a folyóirat képekkel, adatokkal mutatja be a huszonekét év alatt elért fejlődést. Alkotmányunk szellemében című összeállításával.

Garai Róbert: Az európai béke és biztonság erőinek új mozgalmi címmel a Varsói Szerződés tagállamainak földrészünk biztonsága érdekében tett lépéseinek jelentőségét, eredményeit ismerteti.

A pártmunka időszéri kérdései közül a folyóirat e havi száma a KISZ VIII. kongresszusára való felkészüléssel foglalkozik, a cikk írója Petrus György. Lázár György munkaügyi miniszter a szakmunkások továbbképzésének kérdéséről írt cikket. Dr. Kornidesz Mihály írása a közoktatás-politika időszéri kérdéseivel foglalkozik, elsősorban a fizikai dolgozók gyermekei — továbbtanulásának lehetőségeivel, annak segítségével.

A munkahelyeken manapság nagyon gyakran felvetődő problémát boncolgat cikkében dr. Janek Géza, amikor a törzsgárdatagok megbecsülését választotta témául. Hosszú Mihály a tanácsstagok pártirányításának néhány kérdéséről írt az augusztusi Pártéletbe.

A folyóirat útmutatót közöl a pártszervezetek, a pártszervezeteknek és a növekedésnek a KB 1970. februári határozatának megvalósításához.

Születésének századik évfordulóján emlékezik meg a folyóirat Karl Liebknecht-ről, a nagy német forradalmi népvézéről.

A Testvérpártok életéről rovatban D. Majdnak, a Mongol Népköztársaság Minisztertanácsa elnökhelyettesének cikkét olvashatjuk. A demokrácia és a szocializmus fél évszázados útja címmel.

Az irodalom, művészet, közművelődés rovat ez alkalommal a főváros XIX. kerületében vizsgálta, hogyan elégítik ki a kerületben dolgozó munkások kulturális igényeit.

A Tények és tanulságok rovatban a magyar vegyipar fejlesztéséről és

a falu életének új jelenségeiről olvashatunk cikket.

A Pártszervezetek életéről rovatban az anyagi, erkölcsi ösztönzés kérdéseiről, a politikai agitáció fejlesztésének módjairól, a párttagok észrevételeinek, javaslatainak hasznosításáról, a pártmunka új formáiról, módszereiről, a dolgozó nők helyzetének javításáért végzett munkáról olvashatunk gyakorlati pártmunkások tollából cikkeket.

A Vita—véleménycsere rovatban a szakszervezeti információs munka tapasztalatairól Szabó Andrásné, a pártbizottsági tagok véleményéről Barcsa Sándor, egy közvéleménykutatás tapasztalatairól pedig Izsa-ki Mihály mond véleményt.

A Nemzetközi Szemle új száma több tanulmányt közöl a szocialista világ és a nemzetközi munkásmozgalom időszéri kérdéseiről. A Szovjetunió és a tudományos-technikai forradalom, a „Bulgáriai változások részletes ismertetése mellett” érdeklődésre tarthat számot dr. Hidas Gábor cikke „Kína gazdasága a hetvenes évek elején” címmel. A szerző a gazdasági tények és a számok elemzése alapján ad képet arról, hogyan áll most a kínai ipar, mezőgazdaság, és mi jellemzi Kína kereskedelmét. Külön cikke foglalkozik a kínai—japán és a kínai—jugoszláv viszonyról. A folyóirat teljes terjedelmében közli az SZKP és a Francia Kommunista Párt közös nyilatkozatát, amely korunk számos elvi jelentőségű problémájában foglal állást. A napi-és hetilapoknál jóval részletesebben, a rádióban közölt részleteknél is sokkal széles körűbb áttekintésben ismerteti Vértés Éva és P. Szabó József a Pentagon nyilvánosságra került titkos dokumentumait, s ennek kiegészítéseként, ugyancsak teljes terjedelmében megtaláljuk e számban a 7 pontos vietnami békejavaslat szövegét.

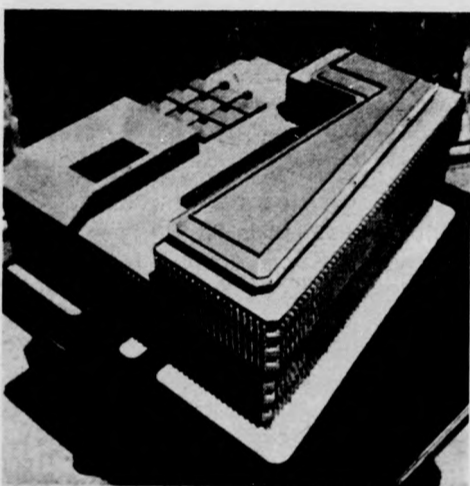
Két időszéri eseményt elemez Garai Róbert és Dr. Marton Imre írása. az előbbi a jelenlegi indonéziai helyzetről 1968. június 1. óta lezajlott választást ismerteti, az utóbbi a szerző saját helyszíni tapasztalatai és több éves afrikai tartózkodásának élményanyagára támaszkodva — Algéria olajcsatáját és az algériai egyetemi oktatási reformot mutatja be „Kit szolgálja Algéria természeti és szellemi kincsei?” címmel.

Válasz A NAPLÓ CIKKÉRE VOLÁN-UTAZÁS BOSSZÚSÁGOKKAL

A Hajdú-Bihari Napló július 27-i számában Volán-utazás bosszúságokkal címmel megjelent cikk kifogásolta, hogy nem az előre meghirdetett program szerint zajlott le az utazás. A cikkre Kmetty Gyula, a Volán 6. számú debreceni vállalatának igazgatója a következő választ írta:

Az újság cikkben megjelent panaszt teljes egészében jogosnak tartom. Július 21-én az utazással kapcsolatos panasz miatt a szükséges intézkedéseket megtettük az IBUSZ igazgatóságánál. E szóban forgó társas utazást a Volán Utazási Irodánk szervezte, a szolgáltatásokat — szállás, étkeztetés — azonban az IBUSZ igazgatósága biztosította. Eddigi tapasztalatunk az, hogy az IBUSZ megfelelő szállást és étkeztetést biztosít a csoportok részére. Mi a külföldi utazás befejezése után értesültünk a problémáról. Az esetből kivilva a jövőben csak VOLÁN-TOURIST vagy általunk lekötött és ismert szolgáltatások biztosításával szervezzük külföldi társasutazásokat. A kifogásolt utazásban résztvevőktől ezúton kérünk elnézést.

KÜLKERESKEDELMI IRODAHÁZ

A Középpület-tervező Intézetben elkészült a budapesti Roosvelt téren felépülő külkereskedelmi irodaház makettje. Az épület tervezője Hofler Miklós építőművész. (MTI-fotó — Balassa Ferenc felv. —KS)

A Rádió sokszor egy időben ad kabaremsort. En imádom a kabarett, és egyikről se szeretnék lemaradni.

— Ez derék dolog — jegyztem meg kissé elfogultan.

— A szombat estém így telnek el — folytatta Zoltán. — Az ebéd-

Pendli

lőben kinyitom a tévét, és a feleségemmel leülünk a készülék elé. A hálószobában kinyitjuk a rádiót, és leültetem a kislímat, hogy ott inspekciózzon. A tévében mondják Z. Zámori Oszkár slágeregyveleget ad elő. Ezt örömmel nézem. Ot perc múlva a fiam szalad, és lihegve jelenti: a rádióban most kedvenc komikusom, Blahoda Dező magán-számot ad elő. Átrohanok a rádióhoz, mivel a tévében most úgyszintén Szenc Gottfried szájharmonikázik, akit úgyszintén szeretek. Hallgatom a rádiót. Kis idő múlva beszól a feleségem: „Gyere vissza, a tévében most Glancz Endre jelenetét játssza Várdai Eleonóra és Árpád Emil!” Átrohanok a tévéhez, mivel a rádióban most úgyszintén Trémai Zsolt aktuális strófkát ad elő, Trémai pedig egyáltalán nem

kedvelem. Vannak aztán határesetek. Béltky Rózsa a rádióban szonokot ad elő, s ezzel egy időben Jámbor Elvira táncdalokat énekel. Egyaránt kedvelem Béltky Rózsát és Jámbor Elvirát. Nem tudok választani a két nő között. Feldúltan futkosok egyik szobából a másikba. Egy ilyen szombat este után vasárnap ki sem tudom pihenni magam — nyögte panaszosan Zoltán.

— Szerencsétlen ember! Fogadd együttérzésemet — mondtam nyájasan.

— Köszönöm. Mondd, és arra nincs lehetőség, hogy a Rádió és a Televízió szerkesztői összeüljenek, hogy egyeztessék a műsorokat?

— Lehet, hogy nincsenek beszélőviszonyban — feleltem tétovázva.

— Egyébként ma hétköznap van, és így nincs nagy problémám. A rádióban „Évelő növényeink természetése a szikes talajon” címmel tartanak előadást, a televízióban pedig egy nyugatnémet álmoskönyvből adnak elő részleteket. Így könnyű választani.

— És melyiket választod? — kérdeztem kíváncsian.

— Egyiket se. Korán lefekszem — mondtá Zoltán boldogan, és hazarohant aludni.

Galambos Szilveszter

JÓCI TANÁCSOK

A nyugdíjas dolgozók szabadsága

H. S. derecskei olvasónk írja: nyugdíjasként dolgozik napi öt órát havi 500 forintért. Vitája van a munkáltatójával az évi szabadság tekintetében. Az a kérdése, hogy mennyi szabadság jár az ilyen nyugdíjas dolgozónak.

A vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerint a nyugdíjas jogosult mindazokra a járandóságokra, amelyek az egyéb, vele együtt munkaviszonyban álló és azonos körülmények, munkaidőbeosztás mellett munkát végző nem nyugdíjas dolgozókat megilleti. Ezek a kedvezmények: a munkaszüneti nap díjazása, szabadság, munkabér stb. A munkaviszonyban álló nyugdíjast tehát a szabadság is az általános rendelkezések szerint illeti meg. A szabadság kiszámításánál azonban nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy a nyugdíjast milyen munkaidő-beosztással foglalkoztatják. Ha ugyanis a nyugdíjas a hét minden napján munkát végez, a szabadság ugyanolyan mértékben megilleti, mint a törvényes munkaidővel foglalkoztatott dolgozókat.

Ez azt jelenti, hogy az ilyen dolgozó 12 nap alapszabadságra és a nyugdíjazást megelőzően is munkaviszonyban töltött minden két év után egy nap pótszabadságra jogosult, azzal a megszorítással, hogy legfeljebb 24 munkanapra. Ha azonban a nyugdíjas csak a hét meghatározott napjain dolgozik, szabadság ideje a munkában töltött napok szerint arányosan csökken. Ez viszont azt jelenti, hogy ha például napi öt órás munkaidővel hetenként hat nap helyett csak 3 napot dolgozik, alapszabadsága 12 nap helyett csak 6 nap. Ugyanez a szabály érvényesül a pótszabadság megállapításánál is.

Olvasónknak a fentiek alapján kell kiszámítani, hogy hány napra tarthat igényt, és ha azt nem kapja meg, úgy a munkaügyi döntőbizottsághoz fordulhat panasszal.

A kártérítés egyes eseteiről

T. G. hajdúsámsóni olvasónk írja: a Dunántúlon dolgozik egyik rokona, akinek értékes zsebjárója az üzembentől eltűnt. Az a kérdése, hogy fordulhat-e a munkáltatója ellen az ebből származó kárának megtérítése iránt?

A Munka Törvénykönyvének végrehajtási utasítása szerint a vállalat vétkességére tekintet nélkül felel az öltözőjében, illetve megőrzőjében vagy az általa erre a célra kijelölt más helyen elhelyezett dolgokban keletkezett kárért. A munkahelyre bevitt egyéb dolgokért a vállalat csak vétkessége esetén felel. Azt a körülményt, hogy a vállalat nem vétkes, adott esetben a köteles bizonyítani.

Olyan ruházati és személyi felszerelési tárgyakra, amelyeket a dolgozó munkaközben is rendszerint magánál tart, a kollektív szerződés előírhatja a vétkesség nélküli felelősséget is. Ezzel szemben a vállalat kikötheti a munkahelyre bevitt dolgok megőrzésében, öltöző-

ben való elhelyezését. Előírhatja azt is, hogy a dolgozó köteles bejelenteni, ha valamit bevisz az üzemi területére, különösen akkor, ha a bevitt dolog a szokásosnál nagyobb értéket képvisel. Megtilthatja, korlátozhatja, illetve feltételhez kötheti a vállalat a dolgok bevitelét, kivéve az olyan dolgokat, amelyek a munkába járáshoz szükséges, szokásos ruházati és személyi felszerelési tárgyak. Ha a dolgozó a vállalat rendelkezéseit megszegi, az e körben keletkezett kárért, a szándékos károkozást kivéve, a vállalat felelősséggel nem tartozik.

Olvasónk tehát csak abban az esetben fordulhat kártérítési igényével a vállalat ellen, ha a fenti szabályok betartásával járt el.

A családi pótlék egyes eseteiről

S. E. hosszúpályi olvasónk írja: két gyermeke van, akik közül most az egyiket iparitanuló-otthonba helyezte el. A gyerekek még mindketten 16 éven aluliak, mégis mindkét gyermeke után megszüntették az otthonba való elhelyezés folytán a családi pótlék folyósítását. Az a kérdése, hogy helyes-e ez az intézkedés, vagy hova fordulhat panaszával, miután az egyik gyermek továbbra is az ő elhelyezésében maradt.

A vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerint a családi pótlék a gyermek 16. életévének betöltéséig, továbbtanulás esetén pedig a tanulmányok befejezéséig, legfeljebb azonban a gyermek 19. életévének betöltéséig jár. A szakmunkástanuló otthonban elhelyezett gyermek után azonban még akkor sem jár családi pótlék, ha az ellátásért az anyát terítést fizet. Olvasónk tehát a családi pótlékot egyik gyermeke után sem igényelheti attól az időponttól kezdve, hogy egyik gyermekét iparitanuló-otthonba helyezte el, mert egy gyermek után családi pótlékot csak az egyedülálló nők és a vak

dolgozók kaphatnak. A jogszabály előírja, hogy a családi pótlékban részesülő személy köteles a saját és gyermekei személyi adataiban, lakcímében beállított változást, továbbá a jogosultságot, illetve a családi pótlék folyósítását érintő minden új adatot 8 nap alatt írásban munkáltatójánál bejelenteni.

Olvasónk tehát köteles bejelenteni azt is, hogy gyermeke háztartásából kikerült, mert ez a tény is érinti a jogosultságot és így az iparitanuló-otthonba történt elhelyezést napjától kezdve a családi pótlékot még akkor sem veheti fel, ha azt részére a bejelentés elmulasztása miatt tovább folyósítanák.

Mentesítés a honvédelmi hozzájárulás fizetési kötelezettsége alól

Több olvasónk érdeklődik az iránt, hogy ki mentesíthető a honvédelmi hozzájárulás fizetése alól, és hol kell az ez iránti kérelmet előterjeszteni.

A vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerint nem köteles honvédelmi hozzájárulást fizetni az, aki testi vagy szellemi fogyatékosága következtében keresőfoglalkozás folytatására képtelen, illetve munkaképességét legalább kétharmad részben elvesztette, továbbá az, akit sorkatonai szolgálatból katonai kötelemmel összefüggő baleset, sérülés vagy betegség miatt szerelték le és végül az, akit fizetési kötelezettségének ideje alatt a fegyveres erők vagy a fegyveres testületek hivatásos állományába felvettek. Bizonyos esetekben személyi vagy egyéb körülményekre való tekintettel is van lehetőség a fizetési kötelezettség alól felmentésre. Így felmentést kaphat például az, akit tanulmányi, egészségi vagy kiképzési okból 11 hónapi sorkatonai szolgálat teljesítése után szerelték le.

Különlegesen indokolt esetben felmentés adható a honvédelmi hozzájárulás fizetése alól annak is, akinek bármilyen forrásból származó jövedelme a 800 forintot, két ilyen hozzátartozó esetében pedig az 1100 forintot nem haladja meg, vagy ha hadköteles sorkatonai szolgálatát valamelyik szocialista ország hadseregében már teljesítette. A tartalékos katonai vagy tiszti képzés időtartama a sorkatonai szolgálat idejébe nem számítható be, ilyen esetben a fizetés szünetel, de ezzel a fizetési kötelezettség időtartama nem csökken.

A mentesítéssel kapcsolatos kérelmek elbírálására egyébként a hadköteles állandó lakhelye szerint illetékes tanács pénzügyi szerve bír hatáskörrel. Ennek a szervnek az esetleges sérelmes intézkedése miatt a felettes tanács szervhez lehet fordulni.

Nagytemplom – kisserűség

A Debrecenbe tévedő utas, ha valahová, hát a Nagytemplomba mindenképpen elmegy. Nemcsak útikönyvekből, képeplakokról ismeri a komor kéttornyú református dómot, de talán a magyar történelem egy szép fejezetét is tudja róla.

Am a kíváncsiság hiábavaló. Az előtérben világos, egyértelmű táblák, jobb esetben egy néni is kedvesen fölvilágosít, a templomot csak délután 2-től 4-ig tekinthetik meg a látogatók. Kész, Igaz, hogy akkor szakszerű vezetéssel.

Országjárásainkból tudjuk, egy-egy nevezetesebb templom, műemlék egész nap látható, az idegenforgalom és a helység jó híret szolgálva ezzel. Erőteljesen, miért éppen a debreceni Nagytemplom kivétel.

A városban évente több százezer turista fordul meg. Vannak, akik csak átutazóban, néhány órára térnek be. Órához nincs kedvük és idejük sem igazodni, ám a Nagytemplomot szívesen megtekintnék. Szakszerű vezetés nélkül is.

Ablonczy László

KÖNYVJELZŐ

Heinrich Mann: Ronda tanár úr

Heinrich Mann, Thomas Mann bátyja, a német baloldali polgárság egyik legjelentősebb írója Hitler hatalomra jutásakor Franciaországba, majd onnan Kaliforniába menekült. Ott is halt meg, kevéssel halála előtt elfogadta az NDK művészeti akadémiajának elnöki tisztét.

Ebben a regényében a császári Németország kispolgárságának életformáját, világát ábrázolja az írónia legfinomabb eszközeivel. Ez a kispolgárság vágyik a hatalomra, ha megszerzi, gátlástalanul tobzódik benne, hajlamos a zsarnokoskodásra, erkölcstelen a szónak mindenféle értelmében, okosnak és műveltségnek hiszi magát, holott a műveltségnek má a máza is alig csapódik rá, képmutató, a tisztességszín alatt a velejéig rothadt, büsz-

ke kivivott helyére a társadalomban, de megalázkodik egy szépen öltözött kokott előtt, takarékos, sőt kapzsi, de könnyelműen kockáztatja és elveszti megszerzett vagyonát.

Ronda tanár úrban mindezen jellemvonások megmutatkoznak, megtestesíti a császárság korabeli kispolgárságot. A dráma, amely körülötte és egy kokott körül, aki a feleség tisztességes mezében folytatja üzemeltetését, kibontakozik, lesújtó ítélet a kispolgári életforma felett.

Ronda tanár úr Heinrich Mann regénye, Kosztolányi Dezső fordításában, Kass János illusztrációival, a Helikon kiadásában jelent meg. Egy könyv értékéről aligha lehet elmondani több dicséretet.

Gr.

Nemzetközi bélyegkiállítás Budapesten

Ládaszámra érkeznek a világ minden tájáról az anyag az önálló magyar bélyegkiállítás centenáriuma alkalmából szeptember 4–12. között Budapesten rendezendő nemzetközi bélyegkiállításra. A bemutatásra kerülő külföldi gyűjtemények, összeállítások egyharmada már a kiállítás rendezőinél van. A felbecsülhetetlen értékű ritkaságokat különös gondnal kezelik, éjjelnappal őrzik, amíg a látogatók elé kerülnek.

Világkiállításnak is beillik a „Budapest '71”, hiszen ennyien még nem vettek részt egyetlen nemzetközi bélyegkiállításán sem: a bélyeggyűjtők nemzetközi szervezetének valamennyi tagországából ér-

keznek állami és magángyűjtemények. Az állami, múzeumi anyagokon kívül 700 külföldi és 150 hazai magángyűjtő mutatja be féltve őrzött különlegességeit. Nyilvánosság elé kerülnek például olyan összeállítások japán, orosz, szovjet, angol bélyegek, amelyeket a filatelisták eddig még nem láttak. Akad magyar ritkaság is; a bélyegkiállításán először szereplő Magyar Országos Levéltár például egyedülálló újság-bélyegeket mutat be.

A kiállítás — amelyet három helyen, a Szépművészeti Múzeumban, a MABÉOSZ új székházában és a műjégpályán rendeznek — 3800 keretben csaknem félmillió bélyeget mutatnak be. (MTI)

BALATONI KÉPESLAPOK

6 Fehér Mercedes

A cimben szereplő autósoda nyugatnémet rendszámot viselt, és minden délben 12-től 1 óráig egy koszos kis étterem előtt parkolt. Az étterem szót csak azért használok, mert félek a tulajdonos sajtóperétől. Százával található ilyen és ehhez hasonló étkezde a Balaton partján. Ismeri mindenki.

A fő leírás menet mindennap percekig bámultuk a gépkocsit, s csak aztán tértünk be a vendég-löbde, amely történetesen a „Rózsakerti” nevet viselte. A vendégek közül nem volt nehéz kitöztetni, ki a boldog tulajdonos. Már-már kié a Merci. Aki esetleg a gebines vendéglő tulajdonosára gondolt, mikor a „boldog” jelzőt olvasta, nos azoknak okulásképpen leírom, hogy a tulaj jobbára mord arccal járt közöttünk. Hogy miért, azt nem tudni, hiszen a típusból, melyet csoportunknak felszolgált — olcsón, ez tény — mégsem jelenthetett ráfizetést. A menü mindennapi húsevésünkkel kezdődött, majd a hús helyett „zsírpanci rizzsel” végződött.

De ne legyünk igazságtalanok! A séf arca napjában egyszer mégis felderült. Ez azokra a pillanatokra tehető, amikor megérkezik a fehér Mercedes. Jobb helyekről ellesett tartással siet eléjük, szé-

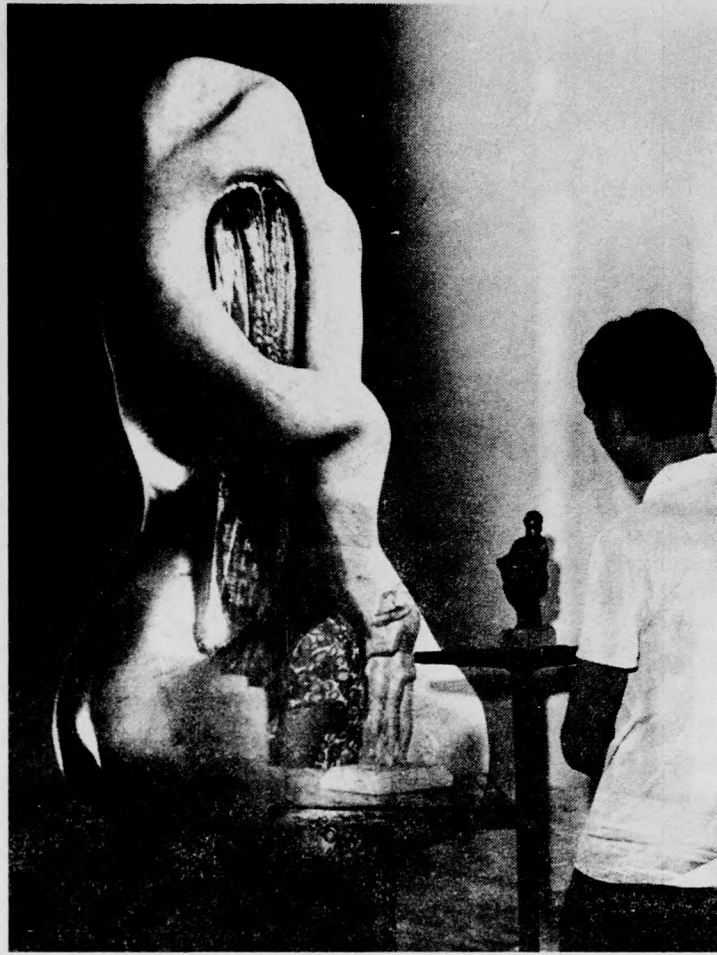
ket igazít, asztalt töröl, egyszerűleg igyekszik fontossá tenni magát. A kényelvű étlapon azok amúgy is eligazodnának, de a tulaj egykötőre összehavarja őket. Megszülette a döntés. A mindennapi ugyanaz. A főnök boldogul, a kedves vendégek pedig összebujva kuncognak. Nem kell nagy nyelvtudás, hogy az ember kitűnjék: a vendéglátót nevetik ki. Megérkezik a mindennapi. A családfő a gyermekeknek — ketten vannak és szőkék — egy adagot porcióz szét sajátkezüleg, igazságosan. Nekilátnak. Az evőeszköz csörgésében az arany karkötők tompa villanása biztosítja a kellő hangulati fényeffektust. Szóda fejezi be az agészleges déli étkezést. A valamivel több mint 10 forint biztosítja a másnapi viszontlátás kellő hangulatát.

A család el. A fehér Mercedes magasra rúgja a port. Testvérek között is megér vagy 8000 dollárt. A vezetőn újra büskomorság jelei mutatkoznak. Még négy sor — mondjuk, hogy jobb kedvet keressük, de nem. Borralvalónk sem deríti fel. Egészen másnap délig, amikor megérkezik A VENDEG. az igazi, fehér Mercedeszel. Típusebédre!

Sáfrán István

RÁCZ EDIT,

egy fiatal szobrászművész kiállítása

kat is — a naturalizmus legkisebb jele nélkül. Másik szembevetendő sajátossága művészetének az anyagszerűség tökéletessége. Elég, ha csak az „Elmulás”, a „Robbanás a halott város felett”, az „Ellentétes formák” c. plaketteket, az „Emlékezés J. Coltrane-re”, az „Öreg bohóc” c. portrékat vagy a „Szerelmem” c. plasztikát említjük. A felületek tökéletes, végtelen türelemmel, ráérzéssel való megmunkálása, cizellálása jellemző alkotásaira. Sokszor és sokan elmondták már, hogy a szobor benne van az anyagban, csak le kell fejteni róla a felesleges rétegeket. Ezt talán csak azzal egészíthetnénk ki, hogy embernek, alkotó művésznek is kell lenni ahhoz, hogy erre képes legyen. Rácz Edit művésze nehezen szorítható be stílusirányzatok kötöttségébe. Művészetének sajátossága nem bírja el a stílusirányzatba való szorítást. Plakettjeinek jó részén az ember és a technika viszonya foglalkoztatja. A „Virágemberke tánca és halála a gépszörnyek között” c. négy darabból álló sorozata veti fel először ezt a gondolatot.

A technika elpusztíthatja teremtőjét — vallja, s ezt leginkább a „Régi és modern bálványok” c. plaketten láthatjuk. Rácz Edit plakettjén a totemek, istenek imádását felváltotta a technika eszközeinek imádása. A téma elrendezése is félelmetes. A plakett több mint háromnegyed részét a bálványok foglalják el, s az egész-szel szembefordulva egy hódolni, leborulni készülő emberi figura áll. Mozdulatában a félelem, a visszarettenés érzete is benne van.

S Rácz Edit még itt sem áll meg. „Robbanás a halott város felett” c. plakettje egy város totális pusztulását tárja elénk. Más oldalról közelítve a kérdést a „Vietnam”, a „Szegény kis csíra emberke” c. plakettek azt a kérdést vetik fel, hogy a technika segítségével az emberek egymást is pusztítják. A kör bezárul? — kérdezhetnénk hiszen a „Hálóban” c. plaketten egy közönséges — kámpósögre akasztott — vásárlószatyorban hemzsegő, egymást taposó, tülekedő embereket látunk, s menekülésre vajmi kevés reményük van.

A gondolatot végigvitte Rácz Edit, s a fentebb elmondottak ellenére sem mondhatjuk azt, hogy pesszímista alapállású művész. Alkotásaival a földön álló ember maga. Az „Eleterő” c. plaketten kiszáradt, kiszikkadt földből hajt ki egy erőteljes duzzadó növényke. További sorsát nem tudjuk, de meg tud élni, s virágozni is fog. S egyenes út vezet a szerelem, a család témához. Csodálatos, az alkotás örömeitől fűtött plaketteken, szobrokon val nekünk erről Rácz Edit.

A figurális alkotások, a portrék a művész munkásságát új oldaláról mutatják. 15–20 cm-es alkotásokba is bele tudja süríteni a monumentális hatását. Pl. a „Gondolkodó”, a „Bús öreg madár” öklömnyi figurái képesek felidézni azt a képzetet, hogy ezek az alkotások hatalmasak is lehetnének, feszül, duzzad bennük az erő.

Izgalmas élményt jelent nézőiknek Rácz Edit művésze. A tartalmasság, gondolati erő jellemzi valamennyi alkotását, azokat is, amelyek első pillanatra hagyományos felfogásúaknak látszanak. Úgy gondoljuk, hogy érdemes volt bemutatni alkotásait megénk művelődési intézményeinkben.

ifj. Tóth Béla

Öt világrész képviselői a Kossuth Egyetem nemzetközi táborában

Mind az öt világrész képviselve van abban a nemzetközi táborban, amely a Kossuth Egyetemen lassan végehez közeledik. A szocialista országok diákszervezetei mellett svéd, japán, finn, holland, olasz, amerikai diákszervezetek is elküldték képviselőiket. Ragyogó a hangulat, két hét alatt a kishegyre menő viták, a napi munka, s az egyéb programok remek kis társaságot formáltak a nemzetközi táborlakókból.

Délelőttönként az Agrártudományi Egyetem tangazdaságában dolgoznak egy kis szepzépéretű. Bándi Bertalan, a tangazdaság kertmérnöke elmondta, hogy az első napokban almát szedtek, most pedig szőlőt kötöznek. Sokan közülük most láttak és ettek először almát, szőlőt. Talán ennek tulajdonítható, hogy néha többet ettek, mint dolgoztak, de azért meg vannak velük elégedve, hiszen ha egy magyar fiatal narancslevegőben dolgozhatna, nem valószínű, hogy többet keresne, mint enne. Nyolctól tizenkettőig tart a „műszak”, utána ebéd, pihenés.

Épp a délutáni pihenő végeztével látogattam meg a tábort. Barabás Miklós, a Kossuth Lajos Tudományegyetem KISZ-bizottságának titkára, a tábor vezetője temperamentumos kiállításokkal ébresztgette az álmosabbnál álmosabb vitapartnereket, hiszen rövidesen kezdődött az aznapi vitaadag. Úgy láttam, a leglustább egy japán fiatal ember volt, sajnos nem értettem mit válaszolt Miklósnak, hiszen én voltam az egyetlen, aki magyarul beszélt, lévén a tábor közös, és hivatalos nyelve az angol.

Három fő téma köré csoportosították a szervezők a vitát. Ennek megfelelően három referátum hangzott, illetve hangzik el. Az első témakör: „Az ifjúság reagálása

korunk politikai eseményeire” — Richard Assarabowski USA, a második — „Az ifjúsági mozgalom szerepe az ifjúság életében” — Kirjo Schadewitz finn diák vezette be, míg a harmadik témából — „Egyetemisták lehetőségei és problémái” — Barabás Miklós tartja a referátumot.

Az első téma kapcsán legtöbb szó a vietnami háborúról, a Közel-Kelet eseményeiről esett. Az előbbiben szinte teljesen azonos volt az álláspont, valamennyien a háború mielőbbi befejezése, a békes rendezés mellett foglaltak állást, ebben nem volt kivétel a referátumot tartó amerikai diák sem. Az Egyiptomot s Izraelt érintő kérdésben már nem volt ilyen egyértelmű a helyzet. Érdekes szint adott a vitának az egyiptomi diákszervezet képviselője, aki közeli szemlélője az eseményeknek. Reális képet festett a helyzetről, az eddigi eseményekről.

Az ifjúsági mozgalmakat érintve a legnagyobb probléma és vitatéma a nyugati diákmozgalmak helyzete volt. Mint azt azoknak az országoknak a képviselői mondták, sajnos elég nagy a visszaesés. Ennek oka, hogy a 67–69-es évek nagy fellendülése után a fiatalok között a pesszimizmus lett úrrá, látván csak a sikertelen próbálkozásokat, s nem felismerve a hibákat. Csökkent a taglétszám, s a tagok aktivitása is. Politikai kérdésekben passzívak, nem foglalnak állást. Nagy vitát váltott ki az „egy ország több ifjúsági szervezet” probléma is. Ebben nem is sikerült közös nevezőre jutni, a nyugati szervezetek fiataljai a választási lehetőséget, a szocialista szervezetek képviselői pedig a nagyobb erő, nagyobb összefogás, létszám előnyeit bizonygatták.

A munkán és a vitákon kívül még jó néhány érdekes és tartalmas

programról gondoskodtak a rendezők. Itt járt Halász József, a Közgazdasági Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Intézetének vezetője, akivel kül- és belpolitikai problémákról beszélgettek a résztvevők. Találkoztak Pálfi Istvánnal, a Kossuth Egyetem angol tanszékének tanárával is. A téma: Magyarország kulturális élete, kulturpolitikánk jellemző vonásai. A résztvevőket elsősorban a nyugati kultúra befolyása, a magyar kultúra önállósága, tradíciókra épülése, konzervativizmusa, a sajtószabadság hazánkban, a szellemi élet szabadsága, a lakosság kulturális lehetőségei érdekelték.

Jártak a Hortobágyon és a hajdúszörményi Vörös Csillag Termelőszövetkezetben. Az utóbbi főleg a nyugati országokból jöttek számára volt érdekes, hisz majd valamennyien egészen más információkat kaptak a szocialista mezőgazdaságról.

A sok-sok vita mellett tehát ebből a szempontból is hasznos a tábor. Sok fiatal nyer képzésben keresztül majd reális képet országunkról, a szocialista viszonyokról. Járt a táborban négy szovjet egyetemista is, tehát a Szovjetunió politikájáról, életéről is új és reális információkat kaphattak a résztvevők.

A viták után nem elhanyagolható a vacsora sem — mesélte Barabás Miklós. Saját maguk készítik a reggelt s a vacsorát. Mindennap más és más a soros. Így aztán jó néhány nemzeti edellel megismerkedhet az elmúlt hetekben. S ami mindenben legjobban meglepett — mint mondták —, egyszer sem maradt senki sem éhen. Lehet, hogy itt-ott akad tartalékban egy kis „hazai” is?

Angyalosi László

A VOLÁN 6. SZ. VÁLLALAT

adagolás vizsgával és több éves gyakorlattal rendelkező autószerelő szakmunkást állandó egy műszakba

ADAGOLÁS

munkakörbe kiemelt óraberrel alkalmaz.

Jelentkezés: DEBRECEN, Szoboszlói út 6. szám.

A 43. SZ. ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

szepember 1-ével betanító átképzős tanfolyamot indít

ASZTALOS, VILLANYSZERELŐ, ÉPÜLETLAKATOS, FESTŐ, MÁZOLÓ, TAPÉTAZÓ, MŰANYAGBURKOLÓ, VÍZ-, GÁZ- ÉS FŰTÉSSZERELŐ SZAKMÁKBAN.

A jelentkezési határidő: augusztus 25. Jelentkezhetnek a 8. általános iskolát végzett és 18. életévüket betöltött férfiak, 40 éves korig. A tanfolyam időtartama 5 hónap, ez időre 1700 Ft biztosított bért fizetünk.

Uzemi étkezést, a vidékieknek munkásszállást adunk és utazási költséghozzájárulást fizetünk. Jelentkezés: CSAK SZEMÉLYESEN a vállalat Szakoktatási csoportjánál:

BUDAPEST XI., DOMBOVÁRI ÚT 13.

Világszínvonal!

Fájdalommentesség!

Ismerjék meg a **MEDICOR** debreceni gyárának steril egyszerűhasználatos **SEBVARRÓ** és **INJEKCIÓS TŰT!**

SEBVARRÓ és **INJEKCIÓS TŰT!**

SZÁLLÍTÁS: AZONNAL

Megrendeléseket a **Hámán Kató u. 98. sz.** kérjük feladni.

Ugyintéző: Almási Géza.

Felveszünk

gyárügyeletes diszpécser, művezető, szerszámüzemi gyakorlattal, bizalmas munkakörbe érettségivel rendelkező gyors- és gépirő, géplakatosokat (nyugdíjasokat is évi 12 000 Ft-ig) villanyszerelőket, férfi betanított munkásokat gépkezelői munkakörbe 40 óras munkahattal

HUNGÁRIA MŰANYAGFELDOLGOZÓ VÁLLALAT.

Debrecen, Kishegyesi út. Jelentkezés a munkaügyi osztályon.

Vállalatunk felesleges készletéből

felajánlunk

közületeknek, termelőszövetkezeteknek 50 db kifogástalan állapotban levő 1000 liter űrtartalmú

keményfa kádat

és kb. 500 db 100 literes

import fahordót

Ar: megegyezés szerint.

Ugyintéző: Ajtai Béla

Telefon szám: 15-308.

Hajdú-Bihar megyei

ÁLLATFORGALMI ÉS HÚSPARI VÁLLALAT

Debrecen, Vágóhid u. 9. szám.

Dolgozókat alkalmaznak

Felvétele keresünk! Uzemünkbe felveszünk női dolgozókat 2 és 3 műszakos fonodai munkára. Betanítási idő 1 hónap. Betanított és segédmunkára férfi dolgozókat is keresünk. Bővebb felvilágosítást levélben is adunk. Pamuttextilművek Fonógyára Budapest, XI., ker. Bocskai u. 90. munkaügyi osztály. A Gabonafelvásárló Vállalat debreceni keverőüzeme keverőüzemi belső fizikai munkásokat, valamint rakodási munkára fizikai munkásokat felvesz. Jelentkezés: Debrecen, Bánfi u. 2.

A Debrecen városi Tanács Költészetvédelmi Uzeme felvesz: vízvezeték- és villanyszerelő, gépkezelőket, éjjeliőröket, lakatos és kőműves szakmunkásokat, valamint építőipari segédmunkásokat. Jelentkezés: Bartók Béla út 61. Felvezető: kertészeti szakmunkást és csoportvezetőt. Jelentkezés: Árpád tér 11. Továbbá: Utburkoló szak- és segédmunkást. Jelentkezés: Monostorpályi út 39. Hegesztő, lakatos szakmunkásokat és segédmunkásokat alkalmaz a MAV Járműjavító Uzem.

A lakás ablak és ajtó üvegezése

gyakran törnek. Anyagi fedezetet nyújt a

HÁZTARTÁSI BIZTOSÍTÁS

ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ

1971. oktatási évben végzett vegyésztechnikusokat, lemezlakatosokat, tk-műhelybe segédmunkákat, építőipari segédmunkásokat, női dolgozókat betanított munkakörbe felvesz a Hajdúsági Bőrgyár. Jelentkezés: Debrecen, Vágóhid u. 3.

Plakátragasztó napi 8 órai állandó munkára felveszünk. Jelentkezés: 8-16 óráig, Magyar Hírdető debreceni kirendeltsége, Vörösi Hadsereg útja 43. sz., kapu alatt jobbra.

Felvezünk gépkezelőket, gépkocsivezetőket, autóvilamossági szerelőt, adminisztrátort (belsőosztályon) és jó kereseti lehetőség mellett férfi segédmunkásokat. BARNEVAL, Diószegi út 1.

Gépésztechnikusok rajzoló szerkesztő munkakörbe, villanyszerelő szakmunkást, víz-, gázvezeték-szerelőt, őrszolgálatra férfi munkaeget, kötődei, varrodai munkára szak- és betanított női dolgozókat, iparitanuló oktatott ruhaipari technikumai végzettséggel, valamint fiatalok női munkakörbe felvesz a Finomkötőárú-gyár Debrecen, Görbe u. 4.

Hegesztő, lakatos, autószerelő szakmunkásokat és férfi segédmunkásokat keres felvételre a MEZŐGÉP Vállalat. Jelentkezés a vállalat terv- és üzemgazdasági osztályán. Debrecen, Szoboszlói út 50.

Garázsmeisteri és autómotorszerelő képesítéssel rendelkező gyakorlott szakembert keresünk műhelyvezetői beosztásba. Jelentkezés: Téglá- és Cserépipari Vállalat Debrecen, Kálvin tér 9-11. V. emelet 535. szoba.

Gépkezelőket azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz. Fokos u. 7. gépkocsi-előadó.

Vízutató és fűtő Vállalat debreceni üzemvezetősége 1971-72. tanévre beiskoláz mélyfűtő ipari tanulókat. Az ipari tanulók a 305. sz. Műm Ipari-tanintézetben Várpalotán nyerneik kiképzést, az általános iskolát végzetteknek tanulóidő 3 év, érettségizetteknek 2 év. Az ipari tanulóik intézetben nyerneik elhelyezést és teljes ellátást, azon felül tanulmányi eredményeik megfelelő ösztöndíjban részesülnek. Ötödik félévű szakmunkásbért kapnak. Jelentkezni lehet iskolai bizonyítvánnyal együtt Debrecen, Monostorpályi út 29. sz. alatt a munkaügynél. Ugyanitt felveszünk tornyoskocsira különleges gépkocsivezetői jogosítvánnyal rendelkező dolgozókat.

TIGÁZ Debreceni Gázművelő felvétele keres azonnali belépéssel gázszemesztéri vizsgával rendelkező autószerelőt és raktári segédmunkásokat. Jelentkezés Mikepersi út 2. szám.

Lányokat 15 év felett fonó, szövő átképzőként, férfiakat festődebe és kikészítőbe betanított munkaként felveszünk. Szállást biztosítunk. Levélbeni jelentkezésre részletes tájékoztatót adunk. Újpesti Gyapjűszövőgyár, Budapest, IV., Berni u. 1.

A Pamutfonóipari Vállalat kaposvári gyára 1971. augusztus 24-25-én kétéves fonóipari szakmunkásiskolára pótfelvételt hirdet, 14-15 éves általános iskolát végzett lányok részére. Díjtalán szállást korszerű munkásszállásonkunkon biztosítunk. Jelentkezni lehet 1971. augusztus 24-25-én dé. 8-14 óráig. Szóban bővebb felvilágosítást adunk. Általános iskolai bizonyítványát hozza magával.

Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat Házgyára felvételre keres építésgépszaki vagy gépésztechnikust kazánházi művezetői beosztásba, felveszünk továbbá egy fő vegyésztechnikusot kazánházi vízvizsgálatok végzésére, valamint gyakorlattal rendelkező gyors- és gépirőt. Jelentkezés: a Házgyárban, Balmazújvárosi út 10.

A Hajdúsági Iparművek nagy szakmai gyakorlattal rendelkező esztérgályos munkásokat keres szerszámüzemi időbéres munkakörbe. Fizetés a Kollektív szerződés szerint. Munkásszállítást és étkezést biztosítunk. Jelentkezés személyesen, vagy írásban a gyár munkaügyi főosztályán.

Faipari mérnököt azonnali belépéssel felvesz a debreceni Kossuth Tsz. Jelentkezés Debrecen, Sámsoni út 77.

A debreceni Finommechanikai Vállalat felvételre keres gépkocsivezetőket. Jelentkezés a munkaügyi osztályon, Szabadság u. 92.

Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat érettségizett gépkocsi-előadói szakvizsgával rendelkező dolgozókat alkalmaz, több éves gyakorlattal rendelkezők előnyben. Jelentkezés a szállítási osztályon, Debrecen, Déli sor.

Fiatal asztalos szak- és segédmunkásokat felvesz az Asztalos és Kárpitos Javító Ktsz Debrecen, Bem tér 2. Bér megegyezés szerint.

1 fő takarítót felveszünk. Jelentkezés: Péchy Mihály Kollégium Debrecen, Varga u. 4. gazdasági hivatal.

A Hajdú-Bihar megyei Tanácsai Építőipari Vállalat jó kereseti lehetőség mellett felvesz víz-, gázburkoló-szerelő, kőműves, hidegburkoló, asztalos szakmunkásokat, valamint építőiparban jártas segédmunkásokat. Felveszünk ezenkívül vizsgával rendelkező vákuumszivattyú-kezelőket, valamint dömpervezetőket. Jelentkezés: Debrecen, Simonffy u. 34., munkaügyi osztály.

Gépkocsis rakodó munkásokat és raktári segédmunkásokat vesz fel a MEH Vállalat. Jelentkezés: Debrecen, Külső vásártér 3.

MEDICOR
felvételre keres
mechanikai műszerész,
fényező
és
esztérgályos
szakmunkásokat.

Jelentkezés:
a gyár munkaügynél
Debrecen, Hámán K. u. 98.

Eladunk
vagy személygépkocsira
elcsesárolt Moszkvics-Furgon
típusú
gépkocsit

Érdeklődni
a 11-375-ös telefonszámon
lehet, vagy
a Maróthy György u.
3. szám alatti
Tsz-társulásnál.

MOST RENDELJE MEG!
RAKTÁRRÓL SZÁLLIT A SZELLŐZŐMŰVEK!

Középnymosó
CENTRIFUGÁL VENTILLÁTOROKAT
közvetlen motortengelyre ékel járókerékkel, forgatható csigaházzal, normál levegő szállítására. Oránként 3000 m³-30 000 m³, nyomás 50 kp/m²-200 kp/m² teljesítmény határok között.

SZELLŐZŐMŰVEK
KERESKEDELMI FŐOSZTÁLY
Készletezés.
Budapest, XI., Építész u. 8-12.
Telefon: 451-720 173.

A Tejipari Szállítási Vállalat vezetősége, dolgozói és a gyászoló család mélyen megrendülve tudatják, hogy a vállalat dolgozója

KEVICZKI ATTILA
lakatos tanuló

17 éves korában tragikus véletlen okozta szerencsétlenség következtében elhunyt. Temetése f. hó 16-án hétfőn délután fél 3 órakor lesz a Köztemető II/A. ravatalozójából polgári szertartás szerint.

Az elhunytat vállalatunk saját halottjának tekinteli.
Lakás: Bethlen u. 12.

Ezúton mondunk köszönetet kedves rokonainknak, volt munkatársainknak, jó szomszédoknak, hűséges betégtársainknak és mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

IFJ. KÁLMÁN LASZLÓ
MEH Váll. áruforgalmi előadó

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélyeséges bánatunkban résztvevő szívelel osztoztak.

Bánatos szülei

Ezúton mondunk köszönetet minden kedves rokonunknak, jó ismerősöknek, jó szomszédoknak, és mindazoknak, akik szeretett jó halottunk

ÜZV. SZABÓ DENESNE
Balogh Julianna

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélyeséges bánatunkban résztvevő szívelel osztoztak.

A gyászoló család

Ezúton mondok köszönetet mindazoknak, akik szeretett férjem

HETENYI GYULA

temetésén részt vettek és fájdalmamban résztvevő szívelel osztoztak.

Bánatos felesége

Ezúton mondunk köszönetet kedves rokonainknak, jó ismerősöknek, volt munkatársainknak, jó szomszédoknak és mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

SOLYMOSSY LASZLÓ
karosszéria lakatos

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélyeséges bánatunkban résztvevő szívelel osztoztak.

Bánatos felesége és a gyászoló család

Ezúton mondunk hálás köszönetet kedves rokonainknak, jó szomszédoknak, jó barátoknak, volt munkatársainknak és mindazoknak, akik kedves halottunk

ERDŐS ANDRAS
nyugdíjas molnár

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélyeséges bánatunkban résztvevő szívelel osztoztak.

A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó édesapám, apósom, nagyapám, dédnagyapám és jó rokonunk

PÁNCZEL MIKLÓS
nyugdíjas

életének 81. évében váratlanul elhunyt. Drága halottunkat f. hó 16-án, hétfőn délelőtt 10 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család
Lakás: Kút u. 8. és
Hatvan u. 27.

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejtethetetlen drága jó hűséges feleségem, édesanyám, szeretett leányunk, testvérünk, sógornónk és jó rokonunk

KISS GÉZÁNE
Szántó Lídia,
az Alföldi Vendéglátó V. dolgozója

39 éves korában tragikus véletlen okozta szerencsétlenség következtében váratlanul elhunyt. Drága szeretettünket f. hó 16-án hétfőn délelőtt 11 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Lakás: Beloiannisz u. 4. III. 12.
Részvétlatozgatások mellőzését kérjük.

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

NAPI

krónika

1971. augusztus 14., szombat

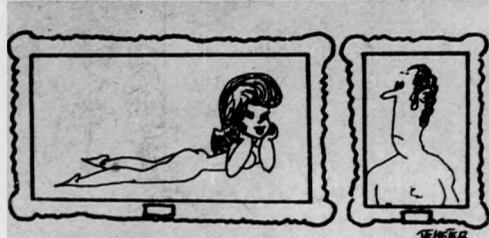
ÉVFORDULÓNAPTÁR

Marcell napja

A Nap két 4.37 — nyugszik 18.59 órákor.

A Hold nyugszik 14.32 — két 22.32 órákor.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS szombat estig: Főként nappali felhőképződés, valószínűleg eső nélkül. A Dunántúlon néhány helyen zápor, zivatar. Mérsékelt, időnként megélénkülő déli, délnyugati szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 25—29 fok között. A Balaton vizének hőmérséklete Siófoknál pénteken 11 órákor 22 fok volt. (MTI)

— Gyermekünk lesz, dragám!

Népszerű a kedvezményes nyári vásár

Augusztus 2. és 14. között ország-szerte — így megyénkben is — kedvezményes nyári ruházati vásárt tartanak az erre kijelölt áruházakban, üzletekben. E vásárnak idén is nagy sikere van. Ezt bizonyítják a számok.

A Hajdú-Bihar megyei Ruházati-kiskereskedelmi Vállalat 38 üzletében és két alkalmi sátrában árusítanak és a rendelkezésre álló adatok szerint a tavalyinál 5,8 százalékkal több árut adtak el kedvezményes áron. A Centrum Áruházban a tavalyival közel azonos mennyiségű áru kelt el, több mint 2 110 000 forint értékben. A Debrecen Áruházban szintén nagy volt és nagy a forgalom: 900 000 forint értékű árut vásároltak a kedvezményezett nyári ruhákból, rövid-, kötöttárukból, a szandálok 90 százalékát eladták.

Hajdúböszörményből Kanadába

A Hajdú-Bihar megyei Textilfeldolgozó Vállalat dolgozói által készített termékek jó híre messzi országokba eljutott már. Kanadától Belgiumig egy sor országnak szállítanak.

Kanadából 4500 borkabátot rendeltek. A tetszetős külsejű, jó minőségű kabátok mintapéldányai megnyerték a kanadaiak tetszését. Képviselet: Papp-Lukács Margit gépmunkás éppen befejezi az egyik borkabát varrását.

FORGALOMKORLÁTOZÁS. A Közmű- és Mélyépítő Vállalat debreceni fő-építészvezetője 1971. augusztus 16-án reggel 6 órától 1971. szeptember 16-án délután 4 óráig lezárja minden járműforgalom elől a debreceni Ságvári Endre és a Vörösmarty utcákat, mert az új iskolához új, nagyobb átmérőjű vízvezetékcsövet fektet. A vállalat kéri a két utcában rendszeresen parkoló gépjárművek tulajdonosait, hogy a fent jelzett időtartam alatt autójukat máshol helyezték el.

DR. SZIMA BARNA magánrendelését újra megkezdte. Vörös Had-sereg útja 45—47. (x)

Az oldalt összeállította:
Nyalka Tibor

Félmillió virágszál a hűtőházban

A Debreceni Kertészeti Vállalat már teljes erővel készülődik augusztus 20-a ünnepére. A kertészeti dolgozói gyors ütemben szedik a szabadföldi virággyakból a szebbnél szebb különböző fajta virágokat és a leszedett virágszálakat egyenesen a hűtőházba szállítják, hogy ott tartósítsák, hervadástól megóvják. Ennek a félmillió virágszálnak az lesz a feladata, hogy a virágkarneválon majd ezekből díszítsék fel a különböző járműveket.

A vállalat a virágkarneválra már elkészítette a saját kompozícióját, de ezt titokban tartják, meglepetés-

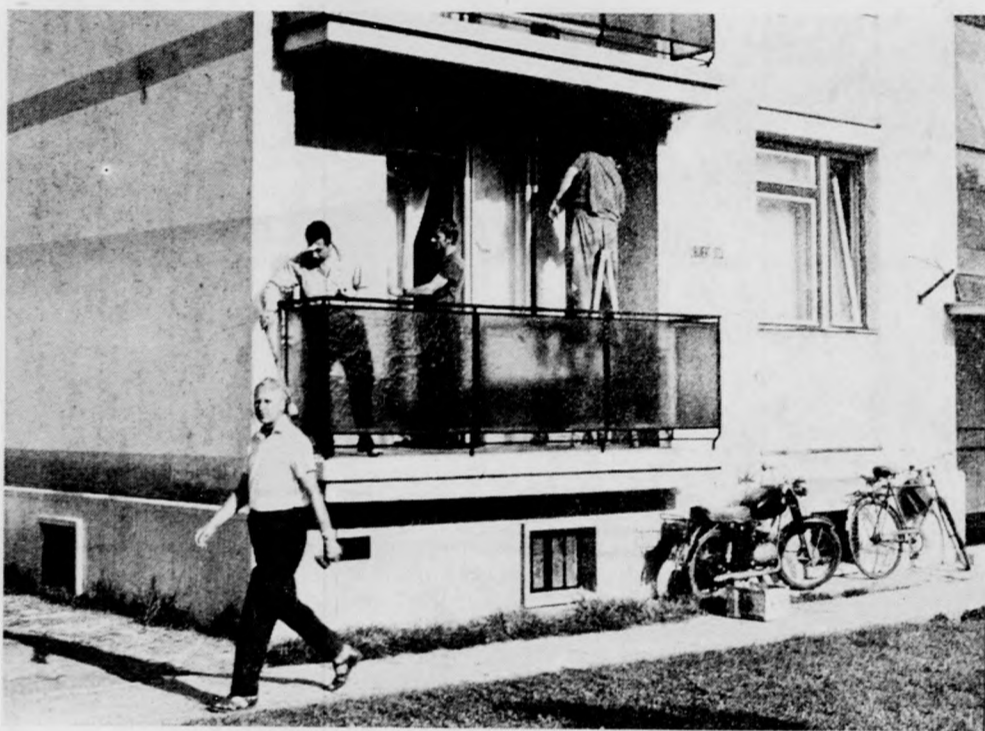
nek szánják, hogy a megelőző karneválnál is szebb kompozícióval kápráztassák el a nézők tizezreit. A kompozíció vázszerkezetére szánt virágokat már jegyzékbe is vették, hogy augusztus 19-én a terv szerint gyorsan fel tudják szerelni a már elkészült szerkezetre.

Augusztus 20-ra a csónakázó to melletti egy holdnyi területen pedig modern parkot létesítenek, tálfalet építenek természetközeli, sokféle virágot telepítenek ki a területre, sétautakat építenek, és kerti padokat raknak ki.

A FESTÉS SZEZONJA

A nyár a festések, a lakások belső és külső rendbehozásának időszaka. A debreceni Libakert utcai szövetkezeti lakásokban például a Tavasz Lakásszövetkezet karbantartó brigádjának festői igyekeznek kívül-belül széppé tenni a szövetkezeti tagok lakásait. Képviselet: a festők az ajtókat, ablakokat és az erkély mázolás munkáit végzik.

(Szántó János felvétele)

Névadó a dohánygyárban

A Debreceni Dohánygyár Szakszervezeti Bizottsága és KISZ-bizottsága rendezésében szerdán a gyári dolgozók 15 kisgyermekének ünnepélyes keretek között tartották meg a névadó ünnepséget. Ezúttal Baditz László Norbert, Szilvási János, Szabó Márta, Budai Csilla, Vekerdi Attila, Huszti Sándor Csaba, Huszti Ferenc Péter, Czako Attila János, Székely Attila, Székely Csaba, Zsíros Tibor, Péter Diana, Fekete

Anikó, Kiss Virág és Kőműves Béla nevét jegyezték be ünnepélyesen az anyakönyvbe. A gyermekeket, szülőket, névadó szülőket és vendégeket Tóth Józsefné, a gyár szakszervezeti bizottságának titkára köszöntötte.

A kicsiknek 200—200 forintos takarékbetétkönyvvel, virággal, játékokkal kedveskedett a gyár gazdasági vezetősége, valamint a szakszervezeti bizottság és a KISZ-bizottság.

AUTÓMOSÓ HAJDÚSZOBOSZLÓN

Modern autómósót helyezett üzembe az AFIT XIII. számú Autójavító Vállalata hajdúszoboszlói te-

lepén. A képen látható autómósó-berendezést sokan veszik igénybe.

POSTÁNKBÓL

Ömlik a víz haszontalanul

Halmy Imre Debrecen, Nap utca 6. szám alatti olvasónk írja a következőket: „A Nap utca 6. szám előtti parkban a megrepedt kertészeti öntözőcsapból a víz már vagy három hete éjjel-nappal folyik az úttestre. A hibára külön felhívtam a kertészet öntözőinek figyelmét, akik ígérték is, hogy főnöküknek jelentik. Egy hete meg is jelent egy szerelő, de félórás kísérletezés után dolga végezetlenül távozott, a víz pedig ömlött tovább. Ot nappal előttem személyesen bejelentettem a hibát a Debreceni Víz- és Csatornaművek Vállalatnak, ahol feljegyezték, de a mai napig sem végeztek el a javítást.”

Levélíróknak igaza van, megjelenés a felhívás, hogy takarékoskodni kell a vízzel, és ily módon fordul elő. Talán most eredménye lesz Halmy Imre közlésének.

Augusztus
20-21.:

Hídi vásár a Hortobágyon

A hagyományokhoz híven idén augusztus 20-án és 21-én ismét megrendezi a hortobágyi hídi vásárt a Hortobágyi Intézőbizottság. A kétnapos rendezvénysorozat ünnepélyes megnyitóját augusztus 20-án délután fél 2 órákor lesz, előtte a MÁV Fúvószenekara ad egyórás térzenét. Fél 3 órától lovasbemutató lesz a máti lovaspályán. A műsorban fogatok versenyét, lovastornát, díjgratós versenyt, csikósok bemutatóját és lovas síkfutató versenyt, fogatok parádéját, csicsi és okrósfogatok felvonulását, befejezésül pedig korabeli hídi vásári jelenetet láthatnak az érdeklődők. Délután 5 órától a vízi színpadon népi együttesek adnak műsort. A vízi színpad nézőterét mintegy 400 000 forint költséggel korszerűsítették és nyolcszáz néző számára van már ülőhely. Augusztus 20-án egész napos pástortalálkozó lesz.

Természetesen mindkét nap a hídi vásár jelleg sem hiányzik majd: a kirakodóvásáron tájjellegű ajándéktárgyakat, népművészeti árucikkeit, játékokat, mézeskalácsot stb. vásárolhatnak a látogatók. Augusztus 21-én délelőtt fél 11 órákor dívatbemutatót rendeznek a vízi színpadon, délután 3 órákor pedig ugyanott megismétlik a népi együttesek műsorát.

Az augusztus 20-i események egyik érdekes színfoltja lesz az ökörsütés a csárda kertjében. A látogatók gyönyörködhetnek majd a ménes, a szürke gulya és a rackanyáj meghajtásában, terelésében is.

A filatelisták örömeire alkalmi postabélyegzés is lesz a hídi vásáron.

1971.

KOSSUTH
5.30 Reggeli
Kronika
Hírek. 10.00
16.00 A világ
Hírek. 22.00

PETŐFI
Hírek. 13.45
14.30 Hírek.
Jó éjszaka!

TELEVI

17.23 Műs
nok megy
ros... K
19.05 „Inte
rászat. Ar
tűcsök, s

9.30 Delt
rész (ism.)
17.45 Mand
rium Bud
mese. 19.30
József. 21.0
2. kiadás.

(Szomb
16.43 Van
története.
film. 18.05
Cicavizió.
ni: Szmirn
Színház el
2. kiadás.

(Munka
9.18 Zsel
térrel. 10.4
Honvédelm
Közvetítés
tás a spor
18.20 „A n
tien és a 1
tti mese. 1
Ortutay G
tisztelőter
Budapest

9.23 Ton
nek. 10.20
16.25 Műs
jelent. 18
Esőcsinál

16.18 Hí
mérkőzés
lista Köz
Egészség
Tv-híradó
tud? I. re

Sebas

Y

Y

A diplomát kiállította a Lumumba Egyetem

A moszkvai Népek Barátsága Egyetemen — amely Lumumba nevet viseli — júliusban 625 hallgató kapott diplomát. A Lumumba Egyetem végzett hallgatói most hazatartanak, hogy megkezdjék munkáséletüket.

A Lumumba Egyetem hat évvel ezelőtt adott először diplomát a fejlődő országokból érkező, majd végzett hallgatói kezébe. Azóta 3500-an, mérnökök, orvosok, vegyészek, jogászok, közgazdászok, filológusok ma eredményesen dolgoznak Latin-Amerika, Afrika, a Közel- és Közép-Kelet és Délkelet-Ázsia országaiban.

Joggal büszkélkedhetünk volt hallgatóinkkal — mondotta Vlagyimir Sztanisz, az egyetem rektora. — Ezek a fiatal szakemberek jelentősen hozzájárulnak a fejlődő országok gazdasági, társadalmi megerősítéséhez.

Az idén a hallgatóknak több mint fele kitüntetéssel végzett.

Az SZKP XXIV. kongresszusán Leonid Breznyev megjegyezte, hogy a Szovjetunió jelentős hozzájárulást tesz az országok kádereinek képzéséhez, és a Népek Barátsága Egyetem a szovjet emberek internacionalizmusának megtestesítője.

Szeretnénk köszönetet mondani a szovjet népek és kormányának, hogy itt szerezhettek egyetemi végzettséget — mondotta Marija Boladzsi, aki a Lumumba Egyetemen lett mezőgazdasági mérnök. — Mély hálával gondolok az egyetem kitűnő tanáira és azokra, akikkel Kubányban a szakmai gyakorlaton megismerkedtem. Soha nem felejttem el a szovjet emberek szívélyességét, barátságos vendégszeretét,

amellyel körülvettek. Jártam a Krimben, Leningrádban, Moldvában, Kijevben és a Kubányban, és nagyon sok barátot szereztem. Diplomamunkám, amely a földművelő-termesztés problémáiról szól, hasznos, mert hazámban, Nigériában ez az egyik legjelentősebb exportcik.

Bárhon jártam, a Szovjetunió bármely vidékén, mindenütt szeretettel, barátsággal, kedvesen fogadtak — tette hozzá a Chiléből jött Cezar Pabete.

Öt év kemény munkája mellett felmerhetetlen segítséget nyújtottak tanárain, szovjet diáktársaim, s mindez hozzájárult, hogy alapos ismeretekkel térhetek haza — foglalta össze egyetemi éveinek merleget Tedzs Pala Szingh indiai mérnök.

Idén 42-en térünk haza Szí-

riába a Lumumba Egyetem diplomájával — mondotta Amin Kaszszem Hafez. — Nemcsak diplomás értelmiségiek lettünk, hanem internacionalisták, akik egész életükben a különböző nemzetiségű és fajú népek barátságát, együttműködését és megértését kívánjuk szolgálni.

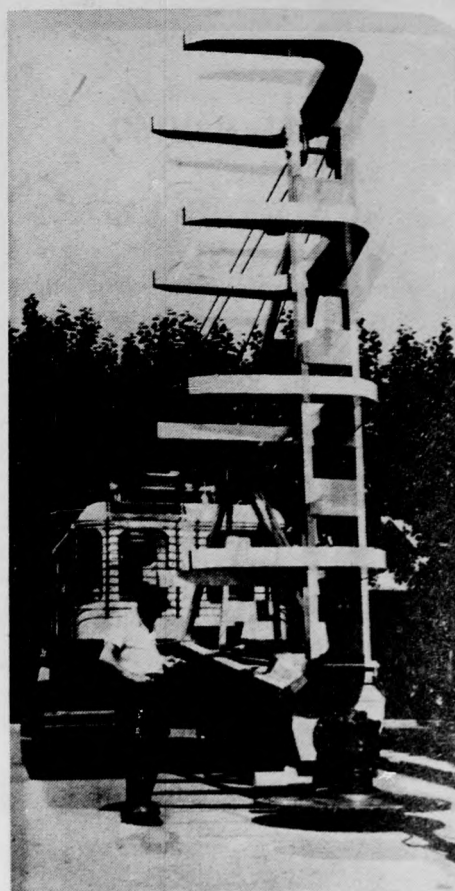
A Lumumba Egyetemen az elméleti felkészítéssel együtt hatékony gyakorlati oktatást is kapnak a hallgatók, akik a legjobb klinikákon, gyárakban, építkezéseken, bányákban töltik a gyakorlatot.

Láttam, hogyan tették termővé a pusztaságokat, építik a hatalmas ipari létesítményeket, hidakat és megismertem a szovjet emberek alkotó munkáját — mondotta Szelim Rasid iraki mérnök.

A Népek Barátsága Egyetem tagja az Egyetem Nemzetközi Szövetségének, amely a világ 400 legismertebb felsőoktatási intézményét egyesíti. Az ENSZ és az Egészségügyi Világszervezet rendszeresen meghívja szakértői sorába az egyetem tanárait. Az ENSZ kérésére szervezték meg a Lumumba Egyetemen a gépiparban dolgozó ázsiai, afrikai és latin-amerikai mérnökök továbbképző tanfolyamait.

„Legyenek hű fiaik népüknek — ezekkel a szavakkal bocsátotta útnak az egyetem végzett hallgatóit Vjacseszlav Jeljutyin, a Szovjetunió felsőoktatási minisztere. — Legyenek hűségesek a tudomány nagy humanista céljaihoz és elveikhez, tudásukat soha ne használják a béke, a társadalmi igazságosság és a népek érdekei ellen. Reméljük, hogy őszinte baráti érzelmeket öröznek majd országunkról, egyetemünkről, amely szárnyaira bocsátja önöket.”

Borisz Bannov
(APN—KS)

Gépesített erdőirtás

A Szovjetunió művelésre kijelölt szűzföldjeinek fáktól és bokroktól való megtisztításához a képen látható „kaszalógépet” konstruáltak egy ivanovói gyár mérnökei. Az irtás műveletét egy speciális tárcsamáró végzi, melyet 22 kW teljesítményű elektromotor hajt (az áramot a lánctalpas vontató által forgatott generátor szolgáltatja). Maximálisan 200 mm átmérőjű és 12 méter magas fákat tud kivágni ez a nagy teljesítményű, hasznos gép. Egy óra alatt kb. 800 méter halad előre, miközben 0,6—0,8 hektárnyi területet tisztít meg a cserjéktől és fáktól. A tárcsamárót hordozó felépítmény a lánctalpas vontatóból irányíthatóan jobbra, balra elfordítható, így a gép egy menetben 16 méter széles sávot tud „megmunkálni”. A kivágott faanyag felszedéséről, a gyökerek, tuskók kiemeléséről a „kaszalógépet” követő egyéb gépek gondoskodnak.

Halászat kilométeres mélységben

A Fekete-tengeren befejezték az új, melytengeri kutatóberendezés — a Szever—2 — felülvizsgálatát. Az ezzel kapcsolatos kérdésekre A. Dmitrijevi, a bizottság elnöke válaszolt:

— Az új berendezés megnevezésében szerepel a 2-es szám, ez azt jelenti, hogy van elődje?

— Amennyiben a tengerkutató berendezéseket — technikai fejlettségüknek megfelelően — a mélybe vezető lépcső egy-egy fokának tekintjük, a Szever—2-nek már számíthatóan elődje van. Kettőt említhetünk közülük, a többszáz méter mélyre merülő Szeverjankát és a Szever—1 hidroszótatót, amely 600 méterre ereszkedett le tartókötelén. A Szever—2 viszont — elődeitől eltérően — szabadon közlekedik a tenger mélyén, mind vízszintes, mind függőleges irányban.

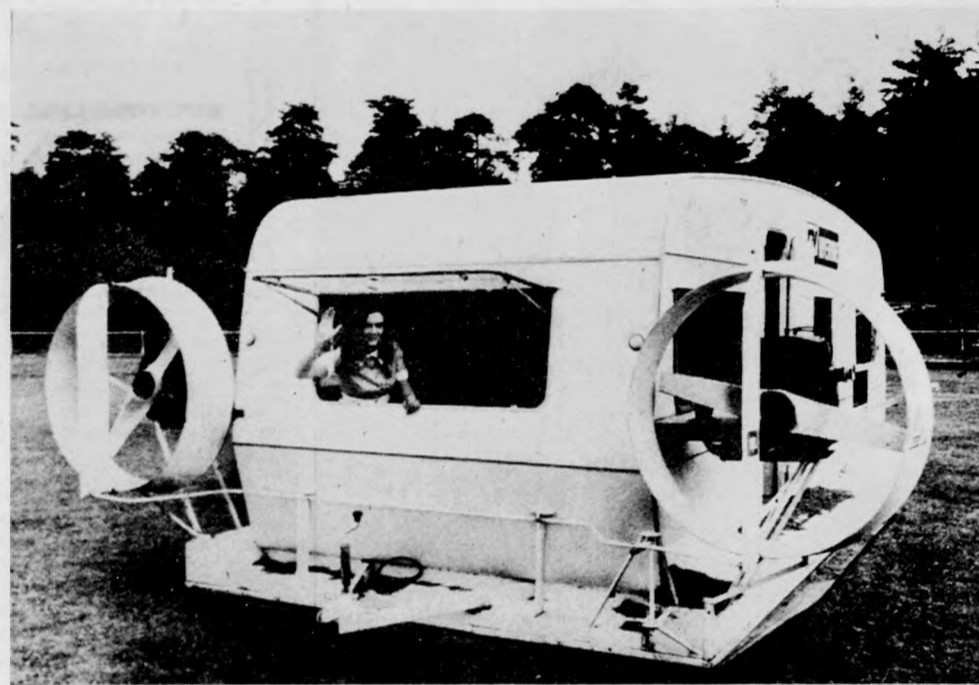
— Milyen eszközökkel végzik a megfigyeléseket a Szever—2 fedélzetén?

— Az új berendezés meglehetősen nagy és nehéz. Szállításhoz különleges átalakítást kellett végezni az Odüsszeusz hűtő-halászhajón. A hordozó-bázishajó gyakorlatilag tudományos komplexum lett. A megfigyelési eszközöket úgy helyezték el, hogy a kutatók könnyen hozzáférjenek. Szinte minden információ a vezérlőasztalra fut be. A kutatók innen helyezhetik üzembe a melytengeri látcsöveket, filmfelvétel- és fényképezőgépeket, különböző fényzórákat. A hidrológiai műszer mérési a gép automatikusan rögzíti, ugyanis egyszerre tizenegy különféle adat érkezik a búvárhajót körülvevő víztől. Mérők hőmérsékletét, sűrűségét, só- és oxigéntartalmát stb. A Szever—2-nek mesterséges „keze” manipulátora van, amelynek segítségével mintákat lehet begyűjteni különleges konténerekbe.

— A kutatások gyakorlati hasznáról hallhatnánk?

— Elsősorban a halászat számára készülnek információk, akik egyre messzebbre hajóznak a partoktól. Ezért minden eszközt a kutatás rendelkezésére bocsátunk, hogy megismerjük az élet, a halrajok fejlődésének törvényeit a tenger mélyén. Megemlítem: a közelmúltban próbahalászatot folytattunk 900—1000 méteres mélységben. Korábban a 400—600 métert tartottuk a halászat szempontjából a legkedvezőbbnek, most pedig kiderült, hogy a kilométeres mélységben hatalmas rhombushal-, sügér-stb. rajok járnak. Azt, ami ebben a mélységben történik, a Szever—2 derítheti fel kutatókkal a fedélzetén. A kipróbált berendezés Murmanszkba, a Sarkkőri Halászati és Óceánográfiai Kutatóintézetbe kerül. A sarkkőri ihtiológusok már rendelkeznek tapasztalatokkal a melytengeri berendezések alkalmazását illetően, ezért minden lehetőség meg van arra, hogy a Szever—2 is alapos munkát végez a tenger és élővilág törvényeinek felderítésében.

A. Pokrovszki
(APN—KS)

Légpárnás lakókocsi

Nyugat-Európa sok országában nagyon népszerűek a kerekeken gördülő lakókocsik. Azok számára, akik nem az autótúrák vándorai, hanem a folyók, tavak szerelmesei, a képen látható „vízi lakókocsit” hozza forgalomba egy angol cég. Jóllehet „kételtűnek” nevezik ezt a praktikus újdonságot, szárazföldön való húzamosabb utazásra nem alkalmas, de arra igen, hogy a víz felületét elhagyva „helyet keressen magának” a füves, homokos parton. A két,

egyenként 600 köbcentiméteres Diesel-motor részben arra szolgál, hogy kompresszorok segítségével légpárnát létesítsen a felépítmény alatt, részint az előrehaladást biztosító lécsavarákat forgatja.

A „Hoverhome” belsejében öt felnőtt személy számára van kényelmes fekvőhely. A jól felszerelt kis főzőfülkében elektromos főzőlap és hűtőszekrény is található, melyeket egy — ugyancsak a motorok által hajtott — áramfejlesztő táplál.

A látható beszéd

A japán rendőrség újabban nemcsak ujjlenyomatok alapján azonosítja a bűnözőket, hanem hangjuk után is. (Újsághír.)

Talán kevesen tudják, hogy a hangfelvétel ma még nem szolgálhat perdöntő bizonyítékkal a bíróság előtt, mivel a beszédnek egyszerűen füllel való megítélése, összehasonlítása nagyon csúnya dolog (gondoljunk csak a kitűnő utánozó művészekre), és nem ad lehetőséget egyértelmű döntésre.

E probléma elég régóta foglalkoztatja a kutatókat — különösen a bünyői szakértőket — hiszen a bűnözők számtalan esetben telefonon tenyegetik meg vagy zsarolják áldozataikat, és sok esetben is nagy jelentőségű lenne, ha az elhangzott és később visszajátszott szöveget rá lehetne bizonyítani az elmondójára.

Minden ember hangjának megvan a maga szigorúan meghatározott, egyéni sajátossága. A jellegzetességek azon alapszanak, hogy a száj alakja, és nagysága, a garat és az orrüreg formája, valamint a gége kikezdése minden embertől más és más. Kísérletekkel bebizonyították, hogy az emberek öregedése, vagy a beszédben közműködő szervekbe történt beavatkozás — operáció — sem változtatja meg lényegesen a hangképzés jellegzetességeit. Sokan talán azt hiszik, hogy beszédmodoruk vagy hangjuk szándékos elváltoztatásával (pl. suttogással, a szokásosnál mélyebb vagy hangosabb beszéddel, a hangszíny megváltoztatásával stb.) megmenekülhetnek a leleplezés elől. Lehet, hogy a különféle arnyaltokra, „finomságokra” kevesbé érzékeny emberi fület felre tudják vezetni, de a műszereket nem.

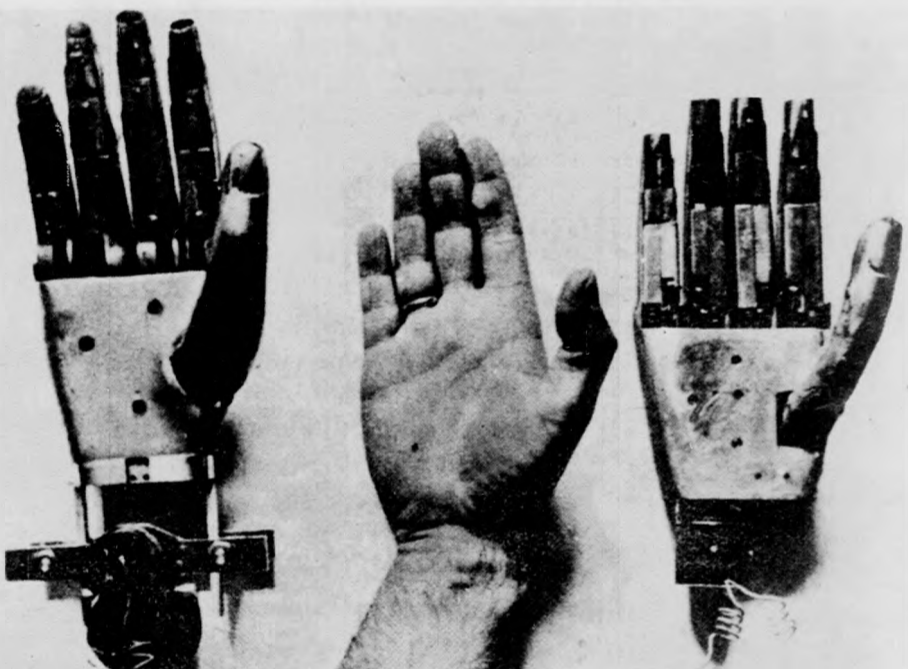
A hangtelenség összetevőit az ún. hangszinkep ábrázolja, teszi szemléletessé. Az időbelileg változó akusztikai jelenségek — ilyen a beszéd is — szinkepe pillanatokról pillanatokról változik. A hangszinkepet egy sokoldalú műszer, a spektrogram segítségével lehet létrehozni, mely a hangot elektronikus módszerrel képpé alakítja. E készülék kepernyőjén a beszéd szinkepe néhány szavas „terjedelembe” egyszerre látható, s akár rögzíthető is spektrogram formájában.

A spektrogramok birtokában hangmérnökökre és nyelvészekre vár a feladat, hogy a hanglenyomatokat értékeljék, összehasonlítsák. Az eljárás kri-

minálisztikai hasznosíthatóságának fő nehézsége az, hogy a „láthatóvá tett beszédet” csak akkor tudják előzetesen azonosítani, ha korábban már felvétel készült a gyanúsítottól, meg hozzá azonos szöveggel, s ez a bünyői archívumban meg is található. Mindaddig, míg az archívumok fel nem töltődnek anyaggal (mint az ujjlenyomatárak), csak olyan esetekben lehet használni a hangszinkepet, amikor már csak bizonyítani kell egy szöveg eredetét.

A japán és az amerikai rendőrség már hozzáfért az ujjlenyomat-archívum megerősítéséhez, de legalább egy évtizedre van szükség, míg elég összehasonlító anyaggal fognak rendelkezni. A beszédspektrogramoknak személyek azonosítására való alkalmasságát egyébként nagyarányú kísérletsorozattal bizonyították be. Nagyszámú kísérleti személylvel bizonyos szavakat többször kimondattak, és erről spektrogramokat vettek fel. A hanglenyomatokat ezután összekeverték 25 ezer ilyen spektrogramból az egyes személyek azonosítását 97 százalékos biztonsággal meg lehetett állapítani, ami jobb eredménynek számít, mint ami az ujjlenyomatok összehasonlítása révén elérhető — mondják a szakemberek.

Egy szó hat spektrogramja öt különböző személlyel kimondva. A bal felső és jobb alsó hanglenyomatok azonos személytől származnak.

Technika és művégtagok

A művégtagok szerepe napjainkban jelentősen megnövekedett. Nemcsak a gyógyászatban használják ezeket az elvesztett emberi szervek pótlására, de egyes iparágakban, különösen az atomiparban, nagy szerepet kapnak a távvezérelt művekek olyan sugárveszélyes területeken, ahol az ember személyes jelenlétét helyettesíthetik. Német kutatók az utóbbi években mind a gyógyászat, mind az atomipar számára új használható különféle műkétípusokat fejlesztettek ki.

A művégtagok mozgásához, vezérléséhez az izomra elektrodákat rögzítenek, amelyek a bőr alá helyezett tekeréseket táplálják. A tekeresekben folyó árammal keltett mágneses teret a bőrön kívül elhelyezett másik tekeres érzékeli. Az ebben keltett feszültség tranzisztoros erősítőn átvezetve már használható. Képzünk új típusú művekek láthatók. A jobb oldali „kibernetikus kéz” érzékelő szervvel van ellátva, míg a baloldali bio-árammal vezérelt műkét, érzékelés nélküli.

Akik reggel virulnak, s akik este

Az emberek egy része szívebben dolgozik reggel, sokan viszont tevékenyebbek este. Ennek a teljesítőképesség eltérőségének érdekes a különböző jellemzőkkel való összefüggése.

Reggel általában az introvert, vagyis a magabafordult embertípus tevékenyebb, este az extrovert, vagyis az olyan típusú ember, aki közelebbi kapcsolatban áll a külső világgal, a környezettel. De van bizonyos összefüggés a testhőmérséklet alakulása és az ember cselekvő-

képessége között is. Az introvert ember hőmérsékletének görbéje reggel korábban mutat emelkedést, este viszont gyorsabban megy lefelé. Ez a fáziseltolódás a reggeli időben körülbelül egy órára. Az introvert ember korai ébersége és tettekre készsége tehát megfelel az anyagcsere-folyamat egy korábban kezdődő felgyorsulásának. „Testalkat és jellem” tehát nemcsak olyan összefüggésben áll egymással, amelyet egyszerűen észlelni lehet, hanem amelyben az észlelhető eltéréseknek nyilván fiziológiai alapja van.